

NIECH ŻYJE RZĄD ROBOTNICZY I WŁOSCIANSKI

REDAKCJA przyjmuje interesantów od 12 i pół do 2-iej po południu.

Za zwrot rękopisów Redakcja nie odpowiada

ADMINISTRACJA czynna od 9-5 bez przerwy, w soboty do 3 popoł.

KASA czynna od 12 do 2-iej.

Cena numeru **10** groszy

PROLETARIUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

Wydawca: Rada Naczelna P. P. S.

OPLATA POCZTOWA UISZCZONA GOTÓWKĄ.

NIECH ŻYJE SOCJALIZM!

WARSZAWA, UL. WARECKA NR. 7

REDAKCJA — tel. 5.06-70

DYREKCJA — 2.20-13

ADMINISTRACJA — 5.13-89

DRUKARNIA — 2.76-43

KONTO CZEKOWE W P.K.O. 175

Pocztowe Przekazy Rozrachunkowe

Urząd Pocztowy Warszawa I Kartoteka N. 117

Cena numeru **10** groszy

Warunki prenumeraty: w Warszawie z odnośnikiem miesięcznie zł. 2.50, bez odnośnika zł. 2.20 na prowincji miesięcznie zł. 2.50, zagranicą zł. 5.60. Za zmianę adresu 50 gr.

Oddziały: „NAPRZÓD” Kraków, ul. Sw. Tomasza 11-a. „GAZETA ROBOTNICZA” Katowice, ul. Teatralna 12. „ŁODZIANIN” Łódź, Al. Kościuszki 29. „ROBOTNIK PIOTRKOWSKI” Piotrków Tryb. ul. Piłsudskiego 64.

„ROBOTNIK RADOMSKI” Radom, ul. Kelle-Krauz 1. „ROBOTNIK POZNANSKO-POMORSKI” Poznań, ul. Strzosa 24.

Ceny ogłoszeń: Za wiersz wysokości 1 milimetra w tekście gr. 50, zwyczajnie 40, nekrologi do 60 mm. gr. 20, powyżej 60 mm. gr. 30, drobne za wyraz 20 gr. Poszukiwanie i zaofiarowanie pracy bezpłatnie.

Ogłoszenia tabelaryczne o 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń tekstowych i zwyczajnych 6-szpaltowy. Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada.

Do kościoła! modlić się! a nie politykować!

Po wystąpieniu ks. metropolity. Niefortunne wybiegi. Konkordat. Polityka Ozonu. Stanowisko endecków. Kler a państwo

Oburzenie społeczeństwa na niesłychany wyczyn ks. metropolity Sapiehy, który usunął prochy marszałka Piłsudskiego z krypty św. Leonarda, nie zważając na prośby p. Prezydenta, rośnie z godziną na godzinę. Niepodległościowy instykt społeczeństwa polskiego wyczuwa dobrze, że nie chodzi bynajmniej o rzeczy błahe, formalne, o incydent przypadkowy — chodzi o sprawę zasadniczą. Chodzi — jak pisał wczoraj — o SUWERENNOŚĆ RZECZYPOSPOLITEJ. Chodzi o to, czy haniebna rola kleru w dawnej Polsce ma się wznowić w Polsce odbudowanej? Odbudowanej WBREW — podkreślamy to silnie jeszcze raz — wbrew polityce, wbrew stanowisku kleru!

Ten tupet, ten ton krakowskiego księcia feudała po prostu przeraził społeczeństwo. A, więc to już tak daleko sprawa zaszała? Już aż tak urosła zaborczość, pycha, arogancja kleru? Czy uważa znów Polskę za swój folwark?

Kuria metropolitalna wykrecza się. Prasa kleryczna i „narodowa” broni się. Ale im więcej wykretów, tym gorzej, iż argumentów niema. „ABC” (swoją drogą — przedziwny jest stosunek tych różnych „narodowców” do niepodległości, do praw Rzeczypospolitej) pisze np. wczoraj:

Jak nas informują z kół zbliżonych do sfery kościelnych, przeniesienie zwłok ś. p. Marsz. Piłsudskiego do krypty pod wieżą Srebrnych Dzwonów zostało podyktowane obawą o niszczycielski wpływ wilgoci.

„Wilgoci”. O „wilgoć” chodziło? To pociąg ks. metropolita urządził taki afront publiczny p. Prezydentowi, a wraz z nim całej Rzeczypospolitej? Dziecinny wybieg! Ale bierzemy komunikat kurii. Tam znowu — „wilgoć”; znajduje my jednak już nowy motyw, któremu warto się przyjrzeć:

Wreszcie jako Biskup i stróż najdroższego Sanktuarium Polski, obowiązany do strzeżenia świętości miejsca katolickiej Katedry, nie mogłem obojętnie patrzeć jak przez Katedrę przesuwały się rzesze ludzi nieraz obcych naszej wierze, które przybierały złożył hołd Marszałkowi Piłsudskiemu, równocześnie jednak niejednokrotnie zakłócały spokój, wymagany przez świętość miejsca w porze nabożeństwa.

To już co innego. To już nie tylko „wilgoć”. Pocóż było to „wilgocią” szermować? Ale i ten nowy argument jest nonsensem. Te „rzesze obcych” oddawna przychodziły do Katedry. Czy nie można było przeciekać, aż zostanie nowa krypta wykończona? Czy konieczne trzeba było robić wszystko na gwałt? Wbrew prośbom Komitetu i Prezydenta? Wprost niepojęte!... Poczekajmy, może jeszcze wyruszą w świat dalsze argumenty. „KRĘTACZKI” ostro powiada „Gazeta Polska” w artykule wstępnym. Jest to postawienie włodarsstwa ks. biskupa krakowskiego powyżej włodarsstwa Głowy Państwa nad Rzeczypospolitą. Istotnie jest to problem suwerenności Rzeczypospolitej.

Tu musimy uczynić kilka zasadniczych zastrzeżeń.

Pokazuje się (nieodoszła dymisja premiera wyraźnie na to wskazuje) więc, że obecny KONKORDAT nie zabezpiecza należycie praw Rzeczypospolitej. I teraz brak środków prawnych... Przypomnijmy sobie dobę uchwalenia konkordatu. Niżej podpisany był konferentem, wypowiadał się imieniem P. P. S. przeciwko zawieraniu konkordatu, wskazywał na niedostateczne gwarancje dla państwa. Ale endecki konkordat (St. Grabski!) został mimo to uchwalony. A więc — mieliśmy — niestety — rację... Wskazywaliśmy wówczas, że do dziś dnia kler uważa konkordat raczej za przywilej i łaskę (!) udzielaną państwu świeckim. Ślady tego widzimy nawet w spótnym prawie kanonicznym. Stał się w debacie konkordatowej na stanowisku ROZDZIAŁU KOŚCIOŁA OD PAŃSTWA. Stoiśmy do dziś dnia na tym stanowisku (program radomski). Afront, urządzony przez ks. Sapiechę, powinien właściwie ponownie postawić sprawę konkordatu na porządku dziennym.

Naturalnie, akt p. Prezydenta jest raczej nieurzędową PROŚBĄ. Naturalnie, nie uważamy tej prośby za rzecz formalnie obowiązującą. Rozumie się! Ale tylko formalista — kauzyperda może sprowadzać całą rzecz do strony formalnej. Pociąg było urządzić ten skandal, ten afront? Chodzi nie o formalną stronę uprawnień p. Prezydenta, ale o stosunek kleru do państwa — o ton, o sposób, o charakter całego wystąpienia.

Inna sprawa. Niestety, niektóre ostatnie pociągnięcia „sanacyjnego” obozu po prostu ośmieliły kler. Weźmy dokumenty OZONU, poczynając od deklaracji wstępnej. Wszędzie ukłony i koncesje w stronę kleru. Ta rywalizacja z endecją w zakresie klerkalizmu musiała doprowadzić do rozuchwalenia się kleru. „Sam tego chciałeś, Grzegorz Dyndał!” — jak mówił Molier.

Sprawa trzecia. Stanowisko endecków. Naturalnie, jako partia kleryczna, bronią przywilejów kleru. Niegdyś to było inaczej — w dawnych programach endeckich z początków 20 stulecia, czytaliśmy ustępy, świadczące wyraźnie o świadomości tego, że polityka narodu i polityka kleru nie zawsze są identyczne. Ale teraz endecja znalazła się pod klerkalnym pantoflem — o ile sympatie hitlerowskie nie zmuszają jej czasem do pewnych odchyłań. W Radomiu onegdaj na posiedzeniu Rady Miejskiej, po pięknym przemówieniu tow. Gręczyńskiego, uchwalono protest przeciwko wystąpieniu ks. metropolity. Zabrał atoli głos endeck p. Gajewicz i oświadczył, że sprawa nie jest wyjaśniona, że socjaliści i antyklerykalni robią sobie z niej ośkondanie, i wobec tego endecja głosuje przeciw. Taki jest zanik instyktu niepodległościowego u endecków.

Zanik? nie było go nigdy za wiele; endecy wolą demagogię t. zw. „narodową”. W obecnym konflikcie „Warsz. Dziennik Narodowy” umie jedno: natarczywie dowodzi, że państwo nie może wziąć w swe ręce zarząd kryptami, bo należą do Katedry, a Katedra — do kleru. Czy w tym obecnym zasadniczym konflikcie p.p. „narodowy” nic więcej nie mają do powiedzenia? Widocznie nie — bo liczą na polityczne poparcie kleru.

Nie chodzi więc o formalne uprawnienia Prezydenta (nasz stosunek do kwietniowej konstytucji

znany), lecz o stosunek kleru do państwa, do polityki. Społeczeństwo ma dość tej klerkalnej ofensywy w zakresie politycznym i oświatowym. Wszyscy szanujemy religię — ale rozwydrzonego klerkalnego politykierstwa mamy dość! Kler niech zajmuje się sprawą religijną! Oto stanowisko mas pracujących. Obecny konflikt wskazuje wyraźnie, do czego może dojść tupet rozpolitykowanego kleru!

K. CZAPIŃSKI.

Konwersja pożyczek dolarowych

Wprowadzenie świadectw tymczasowych na 4 1/2% Wewnętrzna Pożyczka Państwowa 1937 r., do obrotów i notowań giełdowych

Rozpoczęta w dniu 1 czerwca b. r. konwersja pożyczek wypuszczonych za granicą w walutach obcych na 4 1/2% Wewnętrznej Pożyczki Państwowej 1937 r. dała w ciągu pierwszych trzech tygodni bardzo duże wyniki, gdyż w tym czasie skonwertowano przeszło 25% znajdujących się w obiegu na rynku polskim obligacji pożyczek dolarowych, przy czym tempo dalszej konwersji stale wzrasta.

Nowa 4 1/2% Wewnętrzna Pożyczka Państwowa 1937 r. przeznaczona jest wyłącznie na wydatki papierów emitowanych za granicą w walutach obcych. Kupony od tej pożyczki płatne są trzy razy do roku, w dniu 1 lutego, 1 czerwca i 1 października. Pierwszy kupon płatny będzie w dniu 1 października 1937 r.

Obligacje 4 1/2% Wewnętrznej Pożyczki Państwowej 1937 r. są papierem pupilarnym, a ich kurs kaucyjny i wadialny wynosi 70 za 100. Obligacje będą przyjmowane w ich nominalnej wartości przez wszystkie urzędy skarbowe na terenie Rzeczypospolitej na poczet spłaty zaległych podatków w ramach rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 18 marca 1937 r.

Do wymiany na 4 1/2% Wewnętrznej Pożyczki Państwowej 1937 r. przyjmowane są obligacje następujących pożyczek dolarowych:

- 1) 6% pożyczki dolarowej z 1920 r.
- 2) 8% pożyczki dolarowej z 1925 r., t. zw. Dillonowskiej,
- 3) 7% pożyczki stabilizacyjnej z 1927 r.,
- 4) 7% pożyczki dolarowej Województwa Śląskiego z 1928 r.,
- 5) 7% pożyczki dolarowej m. st. Warszawy z 1928 r.

Do czasu wydania właściwych obligacji nowej pożyczki z tytułu konwersji wydawane są świadectwa tymczasowe, które przed dniem 1 października 1937 r., t. j. przed datą płatności pierwszego kuponu nowej pożyczki będą wymienione na obligacje stałe.

Konwersję pożyczek wymienionych w pkt. 1 — 3 przeprowadza Bank Polski i jego oddziały. Konwersję 7% pożyczki dolarowej

Województwa Śląskiego z 1928 roku — Bank Rolny i jego oddziały, zaś konwersję 7% pożyczki dolarowej m. st. Warszawy — Bank Handlowy w Warszawie i jego oddziały.

Przy przerachowaniu kapitału obligacji dolarowych na obligacje 4 1/2% Wewnętrznej Pożyczki Państwowej 1937 r. uwzględniana jest t. zw. premia wykupu, która wynosi dla 8% pożyczki Dillonowskiej — 5% nominalu, dla 7% pożyczki stabilizacyjnej — 3% nominalu i 7% pożyczki dolarowej śląskiej i Warszawy — 2% nominalu. 6% pożyczka dolarowa 1920 r. nie posiada premii wykupu. Kurs przerachowania ustalony został jak następuje:

za 1 dol. 6% pożyczki z 1920 roku — 6 zł.,

8% pożyczki Dillon., 7% Śląska i 7% Warszawa — 5,30 zł.

7% pożyczki stabilizacyjnej — 7,20 zł.

Za obligacje pożyczek dolarowych, składane do konwersji w okresie od dnia 1 czerwca 1937 r. do dnia 30 września 1937 r. włącznie i posiadające wszystkie kupony łącznie z kuponem bieżącym w dniu 1 czerwca 1937 r., wydawane są obligacje 4 1/2% Wewnętrznej Pożyczki Państwowej 1937 r. z wszystkimi kuponami, poczynając od kuponu pierwszego, płatnego w dniu 1 października 1937 r.

Rozrachunek z tytułu ostatniego kuponu bieżącego od obligacji pożyczek dolarowych, składanych do konwersji następuje w dniu ich złożenia w ten sposób, że wartość tego kuponu jest wypłacana w gotówce w wysokości 35% jego wartości nominalnej, każdy więc konwertujący otrzymuje przez pewien okres czasu (od 1/2 — 6 miesięcy w zależności od pożyczki) dwukrotne oprocentowanie. Wypłaca się bowiem konwertującemu gotówkę 35% nom. wart. kuponu od pożyczki dolarowej za pewien czas, w którym biegają już odsetki 4 1/2% Wewnętrznej Pożyczki Państwowej.

Szczególne informacje w sprawie rozrachunku z tytułu kuponów od obligacji pożyczek dolarowych, składanych w terminach

Demonstracje i uchwały. Akcja Rządu

Rząd widocznie nie zamierza po przestaniu na rozmowach z Watykanem. Świadczy o tym dzisiejsze oświadczenie „Gazety Polskiej”, że za „akt jaskrawego uchybienia obowiązkom obywatela wobec Głowy Państwa, działającej w zakresie swych nieaprecjalnych kompetencji — ksiądz biskup krakowski powinien odpowiedzieć już nie tylko przed Bogiem. I wiemy, że rząd Rzplitej potrafi go do

tej odpowiedzialności pociągnąć”. Legioniści żądają natychmiastowego ukarania ks. Sapiehy, które by wyraziło się w pozabawieniu ks. metropolity wszystkich odznaczeń honorowych, a nawet pozbawienia go obywatelstwa polskiego.

Przypominamy, że przed paru tygodniami z powodu swego 25-letniego jubileuszu ks. biskup Sapieha otrzymał najwyższą odznakę państwową: Orła Białego.

Znaleziono dowody osobiste tow. Wiechmana na polskim terytorium

Wśród wielu wiadomości, które krąży w Gdańsku o losie zaginionego, po zaarrestowaniu w dn. 25 maja r. b. posła Hansa Wiech-

mana, jednak zdaje się wskazywać na ślad, który może doprowadzić do wyjaśnienia sprawy.

W lesie koło wsi Kolibki, położonej tuż obok granicy w m. Gdańska, na drodze do Gdyni, przechodząca kobieta znalazła w celofanowym futerale legitymację poselską, legitymację funkcjonariusza kolejowego oraz pokwitowanie. Wszystkie trzy dowody wystawione na Hansa Wiechmana.

Przyjaciele zaginionego Wiechmana potwierdzają, że używał on tego rodzaju futerału.

Znalazczynie, niestety, zamiast oddać znalezione dowody dyrekcji kolejowej, złożyła je w gdańskiej policji.

Dowiadujemy się, iż dyrekcja kolejowa czyni poszukiwania w miejscu znalezienia dowodów.

Samo przez się zrozumiałe jest, że z tego nie wynika bynajmniej, jakoby Wiechman dobrowolnie przekroczył granicę. Ogół bardziej skłonny jest przypuszczać, że gdańska Gestapo (tajna policja) postarała się o to, by papier, znaleziony na polskim terytorium w celu skierowania śledztwa na fałszywe tory.

Sam wypadek znalezienia dowodów osobistych Wiechmana jest o tyle doniosły, że władze polskie, na których terenie wykryto ślad po Wiechmanie, muszą prowadzić dalsze śledztwo.

Czy obecnie polskie władze zechcą nareszcie poważnie zająć się tą sprawą?

Król Rumuński w Warszawie

KRÓL KAROL.

Dziś o godz. 16.30 przyjeżdża do stolicy król rumuński Karol.

Na dworcu powitają go Prezydent R. P., marszałek Śmigły-

Rydz, członkowie Rządu z p. premierem gen. Sławoj-Składkowskim i t. d.

Po powitaniu wyruszy z dworca orszak w asyście szwadronu szwoleżerów. W pierwszym samochodzie jechać będzie Prezydent R. P. z królem Karolem, w drugim marszałek Śmigły - Rydz i ks. Michał. Następnie jechać będą samochody ze świtą rumuńską i polską.

Orszak przejedzie ulicami: Al. Jerozolimskie, N.-Świat, Krakowskie Przedmieście — do Zamku królewskiego. Wzdłuż całej trasy będą ustawione szpalery wojska z orkiestrami, ze którymi stać będą związki i organizacje.

Po krótkiej wizycie na Zamku Prezydent R. P. i król Karol udadzą się do pałacu tazienkowskiiego ulicami Krak. Przedm., Nowy Świat, Aleje Ujazdowskie.

Misja Van Zeelanda

Nie należy do tej misji przywiązywać wielkich nadziei

Premier belgijski van Zeeland oświadczył przedstawicielom prasy, iż podczas swych dwóch długich rozmów w dniu wczorajszym z sekretarzem stanu Hullem zbadał sytuację gospodarczą i polityczną świata z różnych punktów widzenia w celu zmniejszenia trudności przeciwstawiających się wznowieniu handlu międzynarodowego. Od rozmówcy swego premier belgijski otrzymał zapewne nie całkowitą współpracę Stanów Zjednoczonych. Poza tym obaj mężowie stanu zastanawiali się nad sposobami ułatwienia badania tej sytuacji. Premier dodał, iż nie oczekuje po tych rozmowach natychmiastowego i sprzyjającego dokładnego będących w mowie możliwości, postanowiono spotkać się ponownie we wtorek.

Ze źródeł belgijskich donoszą, że van Zeeland i Hull doszli do porozumienia co do większości rozpatrywanych wczoraj zagadnień. Nie należy jednak z tego wyprowadzać wniosku o bliskim zwołaniu światowej konferencji

Ze źródeł belgijskich donoszą, że van Zeeland i Hull doszli do porozumienia co do większości rozpatrywanych wczoraj zagadnień. Nie należy jednak z tego wyprowadzać wniosku o bliskim zwołaniu światowej konferencji

O Częstochowie - nic

Skonfiskowano nam artykuł o Częstochowie.

Jednocześnie w „Kurierze Bydgoskim”, chlubnie znanym ze swych pogromów artykułów, ukazał się wstępny art. „Częstochowa” w wiadomym duchu.

Może więc wolno będzie nam zacytować pewien ustęp:

S. p. Stefan Baran był członkiem socjalistycznych związków klasowych, znajdujących się pod wpływem PPS. Robotnicy socjalistyczni, gdy dowie-

dzieli się o zamordowaniu swego kolegi, pierwsi ścigali do miasta i pierwsi przystąpili do samosądu nad zydami.

To tylko „góra” PPS — zdaniem tego obokurkowego (pono sanacyjnego) „Kuriera” nie chce antysemityzmu.

Z „Kurierem” polemizować nie zamierzamy. A co do przytoczonych słów o Częstochowie powiemy krótko: KLAMSTWO I OSZCZERSTWO!

Niejasne położenie

London, dn. 24 czerwca 1937.

Dzień wczoraj, który z londyńskiego punktu widzenia wydawał się rano tak groźny, zakończył się niespodziewanie najbardziej optymistycznymi perspektywami.

Przed wieczorem na posiedzeniu Izby Gmin minister Spraw Zagranicznych powtórzył oświadczenie ministra Spraw Zagr. Niemiec, Neuratha, iż Niemcy występują z akcji kontroli nad Hiszpanią, innych zaś dalszych akcji na razie nie planują.

Pisemne potwierdzenie tej deklaracji niemieckiej dotychczas nie wpłynęło. Pomimo to, ponieważ minister jaknajbardziej urzędowo ją ogłosił, nie ma żadnych wątpliwości o jej prawdziwości. Ten nieoczekiwany zwrot tłumaczy tu sobie interwencję angielskiego ambasadora w Berlinie, który wskutek kategorycznej dyrektywy z Londynu odbył wczoraj rano rozmowę z niemieckim ministrem Spraw Zagranicznych, któremu wyjaśnił, jak poważnie Rząd brytyjski potraktuje każdą samowolną akcję zbrojną Niemiec w

Hiszpanii. Długotrwała narada gabinetowa Rzeszy nie przeszła chyba nad tą niedwuznaczną i jasną deklaracją angielską do porządku dziennego.

Istnieje jednakowoż w Londynie odłam opinii, niekoniecznie przez prasę reprezentowanej, która uważa za możliwe, iż oświadczenie Neuratha wobec ambasadora angielskiego, zostało w Londynie nazbyt rozległe interpretowane. I to nie bez słusznych powodów. Po pierwsze, by pomóc decyzji niemieckiej o wycofaniu się z kontroli, a powtóre celem uzyskania mocnej podstawy na wypadek, gdyby Niemcy w sojuszu z Włochami przystąpili do demonstracyjnej akcji w Hiszpanii.

To mniemanie części opinii angielskiej utrzymuje się dlatego, że krąży wieści, które oświadczenie Neuratha przypisują inne słowa, aniżeli te, które powtórzył angielski minister Spraw Zagranicznych w parlamencie.

ALF EVANS.

O bandyckie najście na Myślenice

Przemówienie stron na procesie Doboszyńskiego

Wczoraj w procesie Doboszyńskiego rozpoczęły się przemówienia stron.

Przewodniczący dr. Krupiński udzielił głosu oskarżycielowi publicznemu dr. Szyplu, który wygłosił przemówienie, w którym stwierdził m. in.:

„Proces Doboszyńskiego to ostatni akt wyprawy myślenickiej. Przed rokiem poszło kilkudziesięciu ludzi pod wodzą swego przewoźcy szlakiem zabłąkania i występku. Powierzchnowa ocena mogłaby w tej „wyprawie” przypisać cetykię jakiegoś nieprzemysłanego, może nawet niepoczytalnego kroku, jakiejś donkiszoterii, która wciągnęła w krąg działania żywioły uległe, podatne i podsunęły im narkotyk hasła antysemitki. siac poczęła dywersję.

A jednak inne światło rzuciły dni przewodu sądowego. Przyna nie Doboszyńskiego ujawniło jego akcję jako czyn, który wyrósł — zdaniem jego — z podłoża pobudek, omówionych tu przez o-

Prawdziwi gospodarze Bilbao

Z Bilbao donoszą, iż w ubiegłą środę wznowił tam swe czynności konsulat niemiecki, zamknięty przez cały czas rządów niezależnych władz baszkich.

skarżonego długo i szeroko. W tym zabarwieniu cała ta, świadomie przygotowana i precyzyjnie zorganizowana działalność, mająca na celu urzeczywistnienie pewnego z góry powziętego i w szczegółach obmyślanego planu, nadaje całej przez Doboszyńskiego zorganizowanej akcji charakteru czynu, który winno się rozpatrzeć nie pod kątem jakiegoś nastawienia o politycznym, czy uczuciowym zabarwieniu — ale na podłożu bezstronnej i głębokiej oceny.

Rozwiązania oprócz należy do dwu płaszczyzn — konfliktu z obowiązującą ustawą i szkody nie tyle materialnej ile moralnej. W procesie towarzyszy Doboszyńskiego wskazał jeden z obrońców na oskarżonego i zamknął swe przemówienie słowami: „Jeszcze Polska nie zginęła, póki my żyjemy”.

Zdaje mi się, kończy prokurator, że monopol patriotyzmu ma nie tylko Stronnictwo Narodowe, że Polskę budowali wszyscy, budujemy i budować będziemy — nie warcholstwem, nie czynami Doboszyńskiego ale potężnym twórczym wysiłkiem zespolonych sił. W konsekwencji prokurator wyzwa przysięgłych do wydania potępiającego wyroku. Następnie przemawiali obrońcy. Wyrok zapadnie dziś.

gospodarczej, ponieważ ewentualność ta wciąż jest jeszcze daleka. Te same koła dodają, iż zebraniu się takiej konferencji przeszkadza jeszcze zarówno sytuacja polityczna, jak i gospodarcza. Poprawa sytuacji gospodarczej jest pierwszą troską jaka ujawnia się w toku obecnych rozmów a dla osiągnięcia celu tego współpraca Stanów Zjednoczonych jest rzeczą nieodzowną.

W Ameryce

Zaostrzenie sytuacji strajkowej Zamach na gwardię pilnującą łamistraków

Federalny Komitet arbitrażowy w Ameryce podaje, iż wysiłki zmierzające do załatwienia strajku w przemyśle stalowym speliły na niczym.

Komitet arbitrażowy nie traci jednak nadziei, że uda się nawiązać nowe rokowania.

Po konferencji Murray, prawa ręka Johna Levisa, oświadczył: prowadzić będziemy walkę w dalszym ciągu i jesteśmy pewni powodzenia. Dodał on, iż publicznie zwróci się do prezydenta Roosevelta, by zechciał stać się arbitrem w tym strajku, obejmującym 7 stanów.

W Warren, gdzie doszło niedawno do krwawych zaburzeń strajkowych, gwałtowne wybuchy dynamitu wstrząsnęły wczoraj miastem. Od wybuchu uszkodzony został most, ofiar jednak nie było. Sprawy zamachu chcieli — jak przypuszczają — wysadzić w powietrze samochód ciężarowy, wiozący gwardię narodową. Pierwszy wybuch nastąpił w odległości kilku kroków od wejścia do Republi Steel Co.

Prosimy odnowić prenumeratę na lipiec i III kwartał.

Sytuacja na froncie

Komunikat urzędowy ministerium obrony podaje: na froncie baskijskim nieprzyjaciel, korzystając ze zdrady zdołał posunąć się naprzód w kierunku strefy przemysłowej na lewym brzegu rzeki Nervion, nad którą obecnie panuje. W strefie górniczej toczyły się krwawe walki. Lotnictwo powstańcze w dalszym ciągu ostrzeliwało drogi komunikacyjne, wiodące na zachód, powodując wiele ofiar wśród ludności cywilnej. Nocy ubiegłej nieprzyjaciel atakował pozycje nasze pod Idubal-

za, którą zajął, lecz kontratak milicji doprowadził do odzyskania tej pozycji. Na drodze Sodupe odparliśmy atak nieprzyjacielski, wspierany przez czołgi. Pod Santander gwałtowny ogień artylerii i z karabinów ręcznych bez następstw dla nas. W Asturii wysadziliśmy w powietrze skład prochu powstańców i rozprzyskaliśmy koncentrujące się oddziały wroga pod Escamplero. Na innych frontach — nic szczególnego.

Wielki kapitał nie lybi płacić podatków

Władze skarbowe w Ameryce przesyłały parlamentarnej komisji śledczej nową listę 40 osób, stojących pod zarzutem popełnienia oszustw podatkowych przy zeznaniach o dochodzie. Lista zawiera nazwiska b. sekretarza skarbu Mellona, Piotra Dupont, pani Ethel Dupont, fabryk broni Dupont,

bankiera Thomas Lamonta, prezesa General Motors — Hoana, właścicieli dzienników Scripps i innych. Według obliczeń władz skarbowych, ogółem suma strata skarbu z powodu tych oszustw podatkowych wynosi w budżecie tegorocznym 9 milionów 237 tys. dolarów.

Biedne dzieci niemieckie

Plan 4-letni oparty na... odpadkach

Dziś zaczynają się wakacje letnie w szkołach berlińskich. Z tej racji w czwartek zamknięto prowadzoną w okręgu berlińskim akcję zbierania kości przez dzieci szkolne na rzecz planu czteroletniego. Prasa niemiecka stwierdza, że bilans zbiórki jest bardzo dobry. Uczniowie i uczennice 760 szkół berlińskich zebrali w ciągu pięciu miesięcy 200.278 kg. kości z odpadków gospodarstw domo-

wych. Po feriiach 6 sierpnia zapowiada się rozpoczęcie następnej kampanii zbierania kości. Prasa niemiecka wyraża nadzieję, iż kampania ta zakończy się również powodzeniem i wzywa gospodynie, by podczas ferii letnich w miarę możliwości sferowały i przechowywały kości, ułatwiając w ten sposób dzieciom akcję zbierania.

Doniosłe uchwały angielskiej klasy robotniczej

Wielomówiącym świadectwem pozwalającym ocenić powagę położenia politycznego, są niewątpliwie uchwały, powzięte na wspólnym posiedzeniu komitetów wykonawczych angielskiego ruchu zawodowego i angielskiej Partii Pracy, odbytym w środę, dn. 23 b. m. wieczorem.

Uchwały te domagają się natychmiastowego zaopatrzenia Rządu hiszpańskiego w broń. Dalej następuje żądanie natychmiastowego wkroczenia Ligi Narodów, a

wreszcie mówią o Niemcach i Włoszech, jako państwach zaczepnych, wobec których należy zastosować sankcje.

Wszystko to jest odbiciem dyskusji, jaka toczyła się w angielskiej Izbie Gmin i jest w rzeczywistości polityki zagranicznej.

Doniosłości okoliczności, towarzyszących tym uchwałom, nie należy przeczyć.

ALF EVANS.

Przegląd prasy

PO WYSTĄPIENIU KS. METROPOLITY.

Cała prasa jest pełna artykułów i notatek w sprawie wystąpienia ks. metropolity.

Niezmienne ostry artykuł znajdujemy w „Gazecie Polskiej”.

Ks. biskup Sapieha ciężko odpowie przed Bogiem za wywołanie tego gniewu sprawiedliwego, za znieważenie uczu szerokiego rzeszy narodu dla nasycenia swej pychy, swego warcholskiego sobiepaństwa.

„Gazeta” zarzuca ks. metropolicie w ostrych słowach kłamstwo i wykrety.

W miarę, jak rozpatrujemy wszystko to, co znaleźliśmy w komunikatach, zawierających rzekome motywy postępowania ks. biskupa krakowskiego — do uczuć gniewu i oburzenia dodać musimy niestety i jeszcze uczucie trzeciego — głębokiego niesmaku. Ks. biskup krakowski — używając najgłośniejszego wyrażenia — wykrecie się, obrażając oczywistą, obiektywną prawdę.

Niezmienne ostro pisze także postępowy „Dziennik Poranny”.

Podnosi sprawę konkordatu: Umowa konkordatowa Rzeczypospolitej z Watykanem, zawarta w r. 1925 z inicjatywy i przy współ-

pracy ówczesnego ministra wyznań religijnych i oświecenia publicznego Stanisława Grabskiego, stworzyła dla duchowieństwa katolickiego w Polsce warunki takich przywilejów, o jakie kościół nie zabiegał nawet w umowach z innymi państwami. Nawet konkordat ze słabą i małą Litwą nie daje klerowi tych nadmiernych przywilejów i uprawnień, jakie zagwarantował konkordat z Polską.

Wobec tego — powiada „Dziennik Por.” — trzeba przystąpić do rewizji Konkordatu.

Rewizja postanowień konkordatu w kierunku zabezpieczającym prestiż i suwerenność Rzeczypospolitej, staje się nakazem politycznym chwili i powinna wejść pod obrady ciała ustawodawczego na najbliższej sesji. Z inicjatywą w tej sprawie, sądzący z ostatnich wydarzeń, wystąpić powinien, oczywiście, premier gen. Składkowski. Chładek „Polonia” katowicka ostrożnie, piórem p. Strskiego próbuje bronić ks. Sapiechy. Ale metodę wybrała dość ciekawą — przypomina, że już nieraz(!) kler w Polsce występował w sprawach politycznych. Zajmujące jest podkreślenie niektórych dawnych faktów:

Głośne były oskarżenia ks. arcybiskupa wileńskiego Jędrzejowskiego z powodu zatargu o miejsce w katedrze na nabożeństwie, ale stwierdzono, że ks. arcybiskup stał ściśle na gruncie przepisów, bardzo ważnych i wyraźnych, prawa kościelnego. Są również w paśmie namienne oskarżenia ks. biskupa kieleckiego Łosińskiego i ks. biskupa łomżyńskiego Łukomskiego, z powodu zarządzeń żałobnych w r. 1935, kiedy to ze strony władz kościelnych dokładnie wyjaśniono niesłuszność tych oskarżeń.

„Dziennik Nar.” oczywiście bierze stronę ks. metropolity i stara się udowodnić, że państwo w żadnym razie nie może przyjąć zarządu kryptami:

Co to znaczy „Krypta św. Leonarda wraz z Wawelem”? Zamek wawelski jest własnością państwa,

a katedra własnością Kościoła. Inaczej być nie może. Czy „Polska Zbrojna” chciałaby odebrać katedrę władzy duchownej i zamienić ją na budynek świecki, muzealny? Tego nie przypuszczamy. Krypta zaś, jako część katedry, dzieli jej losy. I nie może być chyba godniejszego w niej gospodarza, niż stare biskupstwo krakowskie.

„Godniejszego”? Ale chodzi tak że o rozumniejszego. „Dziennik Nar.”, podkreślając zasługi ks. Sapiechy, powiada, że przecież zgodził się na pochowanie prochów Słowackiego na Wawelu. Tak, po długim oporze dostojników kościelnych.

„Kr. Warsz.” piórem B. K. przypomina niedawne nadanie orderu Orła Białego:

„Jest to — co godzi się przypomnieć — mąż wielkiej zasługi obojwatelskiej, świeżo właśnie, z okazji swego jubileuszu, wyróżniony przez P. Prezydenta Rzeczypospolitej najwyższym odznaczeniem: orderem Orła Białego”.

Przez tego właśnie p. Prezydenta, któremu zrobił obecnie afront. „Czas” ma na miejscu art. wstępnego olbrzymią białą plamę. W przeglądzie prasy protestuje przeciwko znanemu oświadczeniu prezesa PALA Sieroszewskiego. „Kur. Polski” ostrzega i godzi. Stara się godzić obie strony. Ale jak tu godzić?

A „Mały Dziennik” nie wie, co powiedzieć. Przytacza tylko komunikat Kurii i „nawnie” dodaje: Odpowiedź ta całkowicie wyjaśnia powody przeniesienia zwłok s. p. Marszałka Józefa Piłsudskiego i wydaje się, że powinna zlikwidować wyniki konfliktu.

Chładek ta odpowiedź („wilgość” i „obcy ludzie”) ma „likwidować konflikt” — niewiadomo. Przecie podane powody są zupełnie nieistotne. POCO więc było robić demonstrację?

Sprawa przybiera charakter coraz to szerszej manifestacji. Niezliczona liczba stowarzyszeń i rad miejskich ogłasza swe protesty. W Warszawie sanacyjne i pokrewne organizacje zorganizowały wielką manifestację w piątek na placu Piłsudskiego.

Naturalnie będziemy zawsze odróżniali pierwsiastki specyficznie sanacyjne w tej całej akcji. Ale konflikt jest oczywiście głębszy i w żadnym mierze nie może być sprowadzony tylko do konfliktu Sanacja — Kler.

K. Cz.

Organ O.Z.N. wyjdzie w początkach lipca?

Agencja „Echo” donosi: W pierwszych dniach lipca ma ukazać się organ wiejski Obozu Zjednoczenia Narodowego. Będzie to pismo, przeznaczające tylko dla wsi (prawdopodobnie na razie tygodnik). W związku z tym zlikwidowane zostaną wszystkie tygodniki „ludowe”, które dotąd z O. Z. N. współpracowały.

Wstyd, p. profesorze!

Poplisy p. prof. Wł. Maliniaka

P. profesor Wł. Maliniak drukuje w „Kurierze Porannym”, piśmie ozonowo-totalizującym, cały cykl artykułów o klasowości. Polemizuje z teorią walki klas, z marksizmem itd. Raz po raz cytuje t.t. Niedziałkowski, Czapińskiego i „obala” ich argumenty. A niech sobie „obala”, Bóg z nim! Przecież spełnia Ozonową robotę, podmurawiając — w miarę swych sił — „solidaryzm” Ozonu. Dotąd wszystko w porządku.

Niestety, METODY p. profesora są bardzo marnie i przypominają poziom „M. Dziennika”. Albo i gorzej... Oto np. pisze o „wzajemności” u niektórych marksistów.

P. profesor pisze:

„Była już mowa o tym, że należało do nich Lenin. U nas zaliczyć do nich należy np. Czapińskiego”.

Cóż to znaczy, p. profesorze? Cóż to za zestawienie? Poco p. profesorowi jest potrzebne?

A dalej p. profesor, charakterystycznie ten „kompleks klasowości”, dodaje:

Odruch ten przypomina bardzo okrzyk pewnego robotarza - klasowca. Był on sobie na pogadance przyrodniczej, na której prelegent twierdził, że górne warstwy powietrza uciskają dolne. W tym miejscu poczi-

wy robotarz nie wytrzymał już i krzyknął: „Precz z uciskiem!”

Żalujemy mocno, że p. profesor zmienił się do takich pospolitych kawalów. Pospolitych i niemądrych. Przykro patrzeć, jak profesor z nauką robi ozonistyczny felietonik w pospolitym tonie utrzymywany.

Chcieliśmy poważnie analizować pańskie wywody, p. profesorze, i przekuliśmy na koniec serf. Ale bardzo to nam pan utrudnił niezmiernie nieślim poziomem swych pseudonaukowych felietoników.

Wstyd, p. profesorze!

Narady Młodej Wsi...

Ta sama agencja donosi, iż w związku z powołaniem przez pułk. Koca do życia organizacji „Młoda Polska” i potwierdzenia jej faktycznego kierownictwa p. Jerzemu Rutkowskiemu, mówi się, że przywódcy „lewicowych” organizacji młodzieżowych, t. zw. prorządowych, zamierza ją odbyć w tych dniach wspólna nieoficjalna konferencja. Konferencja ta ma mieć na celu ustalenie stosunków tych grup do Związku Młodej Polski. Jako uczestników wymienia się działaczy: Związku Polskiej Młodzieży Demokratycznej, Związku Młodej Wsi i Legionu Młodych.

W kraju, gdzie nie ma bezrobocia!

Finlandia rządzi robotnicy i chłopci

Tydzień spędziłem w pięknym kraju, jakim jest: Finlandia.

Jako polscy dziennikarze składaliliśmy rewizję kolegom - dziennikarzom fińskim.

Zanim opiszę samą podróż (przepłynięcie lot Warszawa - Helsinki 1.157 km. w niespełna 5 godzinach tam i z powrotem), a także naszą wycieczkę w krainie, którą nazywają (od Helsinck przez Vipuri (Wyborg) - wodospady Imatra - Savonlinna - dalej na północ i ku zachodowi w stronę Tamerforsu i z powrotem ku stolicy, - dzisiaj podzielę się wrażeniami z pobytu u ministra skarbu rządu fińskiego tow. Vaino Tanner'a, przywódcy fińskich socjalistów, dobrego naszego znajomego jeszcze sprzed 10 laty, kiedy to (z tow. K. Czapińskim) wycieczka TUR składała mu wizytę i była serdecznie podejmowana przez niego, jako kierownika potężnej robotniczej kooperatywy „Elanto“.

Przybywam do gmachu rządowego, w którym mieszczą się wszystkie ministerstwa, oprócz spraw wojkowych. Uderza mnie jakaś dziwna pustka na korytarzach. Nikt mnie nie zaczepia, nikt nie spotyka. Min. Skarbu jest na III piętrze. Dopiero w poczekalni wychodzi naprzeciw woźny i uprzejmie pyta o sprawę. Dowiedziawszy się, że udaje się do min. skarbu, zgłasza mnie natychmiast i za pół minuty znajduje się w gabinecie ministra tow. Tannera.

Serdeczne powitania. Min. Tanner jest mężczyzną w sile wieku, przystojny, bardzo sympatyczny, siwy, liczy lat 54. Już przed 30 laty jako 24-letni działacz socjalistyczny zastaje posłem do parlamentu i od tego czasu bez przerwy reprezentuje fińską klasę robotniczą nie tylko w parlamencie, ale jako minister i premier w dawnych latach, a po ostatnich wyborach jako minister skarbu.

Bezsprzecznie jest to najtęższa głowa w gabinecie koalicyjnym. Podkreślali to w rozmowach ze mną nawet przeciwnicy polityczni: dziennikarze i wyżsi urzędnicy i politycy burżuazyjni. Z twarzą i całego zachowania się tow. ministra przebiega jakaś niefińska żywość i wiele serdeczności.

— Przesłaliśmy w Finlandii, tow. ministrze, podwójne wybory: do parlamentu i na Prezydenta Republiki. Jakże ułożyły się stosunki?

— Jak Wam wiadomo — stwierdza tow. Tanner, — wybory do parlamentu dały nam, socjalistom, duży sukces. Ponad 450 tysięcy głosów socjalistycznych, t. j. największą ilość, jaką kiedykolwiek zdobyliśmy. O kilka procent więcej niż dawniej mimo, że część komunistów wstrzymała się od głosowania. Są oni wprawdzie nielegalną partią, ale tracą z każdym rokiem na znaczeniu. Wśród robotników nie mają żadnych wpływów, a tu i ówdzie jeszcze wśród grup niezadowolonych inteligentów mały posuch. Mandatów socjalistycznych zdobyliśmy o 5 więcej, t. j. obecnie rozporządzamy 83 POSEŁAMI socjalistycznymi na 200.

JAKOŃSKI
BIXLY
BEZ
PUDER
ZPUSZKIEM
W naj-
modniejszych
kolodach
J. STACH WARSZAWA

Pokwitowanie

Na strajkujących robotników cegielni w Pruszkowie.

Związek Rob. Budowlanych w Żyrardowie zebrał wśród robotników zatrudnionych na robotach miejskich, finansowanych przez Fundusz Pracy zł. 35.42.

WARSZAWA — KRAKÓW:
godzina lotu.

Przedtem wybory na Prezydenta przez elektorów nie dały także żadnej partii większości. W pierwszym głosowaniu Partia wystawiła mnie demonstracyjnie, a kiedy skupiłem głosy samych towarzyszy, to później, aby nie dopuścić do wybrania poprzedniego prezydenta konserwatysty — stworzyliśmy blok i wybraliśmy postępowca: Kalio.

Po przeprowadzeniu koalicyjnego prezydenta przyszła kolej na utworzenie koalicyjnego rządu: robotniczo-chłopskiego.

— Jakże więc wygląda ta koalicja i jaki ma program? — pytam ministra.

Na 200 posłów w parlamencie koalicja nasza rozporządza 143 posłami, a nawet 145 posłami. Składa się na tę większość: 83 socjalistów, 53 agrariuszy (chłopów), i 7 postępowców. W opozycji prawicowej jest: 20 konserwatystów, 21 Szwedów i 14 faszystów. Dwóch chwiejnych.

Ułożyliśmy program na najbliższą przyszłość. Położenie w kraju radykalnie w ostatnich czasach się polepszyło. Bezrobocie zupełnie w kraju nie ma! Ba, w wielu gałęziach przemysłu daje się odczuwać brak wykwalifikowanych sił pracowniczych. Aby być zupełnie ścisłym — to należy dodać, że tak jest obecnie w lecie. W zimie jest nieco bezrobotnych sezonowych robotników (np. budowlani).

Z całą stanowczością — podkreślał min. Tanner — nasi chłopcy kontrahenci wykazują zupełną lojalność. Nasz program rządowy jest postępowy w tendencjach. Podnosimy stopę życiową robotników i chłopów. Z natury rzeczy program jest kompromisowy. Zdobywamy pełne zaufanie u naszych partnerów, t. j. w szeregach chłopskich. Nie wolno jednak zapominać, że tak konserwatyści, jak i faszysty, stale judzą chłopów i straszą nami: socjalistami. Ataki stale więc są przypuszczane, aby podważyć zaufanie. Dlatego i nasza pozycja musi być należycie bronią, a taktyka odpowiednia.

— Jakże Wasz budżet państwa i jaki program finansowy np. polityka podatkowa, tow. ministrze? — zagałęm.

— W ubiegłym roku budżet Finlandii wyniósł 3 miliardy 841 milionów marek fińskich (1 zł. = 8 m. 50 fen.). Na bieżący rok wzrost — i wynosi ponad 4 miliardów. Fin. nie są dobre. Zamierzamy obniżyć podatki, choć rozpoczynamy wielkie roboty publiczne.

Oprócz monopolu alkoholowego nie mamy innych. Dochód z tego jednego monopolu wynosi 400 milionów marek. Są opłaty akcyzowe. — Na wojsko wydajemy 25% całego budżetu, na szkoły 15%, choć gross wydatków oświatowych pokrywają miasta. Alfabetów w Finlandii nie ma. Kraj spłaca długi zagraniczne (zdaje się jedyne państwo na świecie). W 4 — 5 latach spłacono do połowy tego długu. W ogóle dług państwowy na głowę w Finlandii wynosi tylko 800 marek fińskich, t. j. niespełna naszych 100 zł.

W samym rządzie jaki podział tek?

— Na 13 ministrów my, socjaliści, mamy 5 socjalistycznych ministrów, 5 chłopów, 2 postępowcy, a 1 neutralny. Najważniejsze teki mają socjaliści: skarbu, pracy, handel i przemysł, komunikację.

— Jak jest z faszystami w Finlandii? Przecież stanowili niedawno poważne niebezpieczeństwo? — pytam uprzejmego ministra.

— Tak jest: faszystami istotnie Finlandii zagrażała. Rostała fala jeszcze przed rokiem. Wówczas to nastąpiło zbliżenie między nami a chłopami. Przed wspólnym niebezpieczeństwem — należało się bronić. Z współpracą ściślejszą chłopstwo - robotnicza ma w tym swe źródło. Dzisiaj niebezpieczeństwo minęło. Nie tylko nie ma wzrostu wpływów faszystowskich, ale przeciwnie: w wyborach w głosach cofnęli się, a ilości mandatów nie powiększyli, utrzymując dawnych 14. Ostatnio znaczne jest osłabienie wpływów, kiedy bezrobocie nie ma, kiedy ludność widzi twórczą pracę na-

szą w rządzie. Partia chłopska jest szczerze demokratyczna, ale ostrożna i stale atakowana przez konserwatystów i faszystów.

— Mogę więc śmiało stwierdzić — kończąc rozmowę dodając, — że oba t. zw. skrajne skrzydła słabną: na lewo — komuniści na prawo — faszysty!

— Tak jest — z podkreśleniem potwierdził minister Tanner, który jako sternik finansowy w fińskiej republice blisko 4 milionowej — obniża podatki, spłaca długi, wielkie roboty publiczne prowadzi i faktycznie kieruje rządem. Nie chcę zabierać więcej czasu, gdyż blisko 3 kwadransy spędziłem na rozmowie.

Przy pożegnaniu składał mi im. polskich robotników najlepsze życzenia. Odprowadza mnie osobiście do ministra komunikacji, aby u niego znowu dowiedzieć się o poczynaniach rządu w tej dziedzinie.

Robotniczy fiński ruch socjalistyczny jest oparty na zdrowych i silnych podstawach. Tak polityczny, jak i zawodowy, a w równym mierze oświatowy, głównie zaś społeczny. Ale o tych sprawach już innym razem.

Z. PIOTROWSKI

Dlaczego faszysty zamordowali braci Rosselli?

(Korespondencje własna)

Paryż, 23 czerwca.

Od jednego z towarzyszy włoskich w Paryżu otrzymaliśmy następujące uwagi, wyjaśniające okoliczności morderstwa, dokonanego przez faszystów na osobach dwóch bojowników wolności, braci Carlo i Nello Rosselli.

Redakcja.

Faszystom umie cenę swych przyjaciół i chwale. Wynagradza ich wedle rangi i znaczenia. Jednego orderem, aby mógł polecać parweniuszów prasowych, innych hojną garścią złota, a gdy zdarzy się smolek na czele „koncernu” prasowego, wówczas nie żałuje ani orderu, ani sum dyspozycyjnych. Ale z jeszcze większą konsekwencją faszystom umie cenę i unicestwienie swych wrogów, zwłaszcza, gdy ci nie ograniczają swego negatywnego stosunku do faszystów jedynie do biernego pomostowania na praktyce faszystów. Bojownicy faszystowskie, kierowane przez najwyższego szefa tego ruchu, mają doświadczenie w niszczeniu wszelkich ośrodków sprzeciwu — organizacji i ludzi. Bezprzykładne skrytobójstwo polityczne, popełnione na osobach braci Carlo i Nello Rosselli, jest w sposobie wykonania morderstwem typowym dla szkoły faszystowskiej. Nietypowo więc zastylotowano z tytu obu bojowników, ale — w przewidywaniu, że świat odrzuci palec wskazujący na morderców, chciano sobie stworzyć coś w rodzaju moralnego „alb” i puszono na świat lajdacką plotkę, dyfamiującą część zamordowanego przywódcę antyfaszystów, Carlo Rosselliego, że ten kryształowy, bezgranicznie ofiarny bojownik zdradził siebie, swych towarzyszy i przez nich rzekomo został zamordowany. Rozbestwiony faszystom nie tylko wleciał w jasny dzień, w sposób zdradziecki a wypróbowany, swych przeciwników, którzy mu widocznie zawadzają, ale jeszcze na ich grób skierowaliśmy próbną rzućcień oszczerstwa i dyfamacji, zohydzenia pamięci świetlanej. Oto macie „spryt” chwyt tych „bohaterów”, którzy należą widocznie do żelaznego kapitału metod „Ovry” (włoska tajna policja polityczna), Gestapo, GPU i jak tam się zwą. Mord skrytobójczy, którego celem było usunięcie groźnego aktywnego przeciwnika i znakomitego organizatora, jest wielką, niepowetowaną stratą dla włoskich antyfaszystów, ale ruchu nie zlamie. Czytając pełne wiarę, entuzjastyczne oświadczenia najbliższych współpracowników Carlo Rosselliego, aby się o tym przekonało. Oszczerstwo, rzucane na piękną przeszłość i ideowość bez zastrzeżeń i płam Carlo Rosselliego przetrwało zaledwie tylko jeden dzień. Zostało wpochnięte z powrotem do gwardii sprzedawczych pismaków faszystowskich.

Towarzyszka wierna, ofiarna, dzieląca ze swym mężem najtrudniejsze chwile konspiracji i walki z przemo- cą faszystowską, pani MARION ROSSELLI (Angielka z pochodzenia), zareagowała na łamach pisma, które Carlo stworzył, rozwinięła i do ostatniej chwili życia redagowała, na łamach „Giustizia e Libertà” oświadczeniem następującym:

„Przeciw kampanii oszczerczej rządu faszystowskiego, szukającego alibi, ja, wdowa po Carlo Rosselli, oświadczam, że Carlo Rosselli walczył przeciw faszystom wszystkim siłami aż do ostatniej chwili życia, zawsze wierny ideałom wolności i sprawiedliwości, czy to we Włoszech, czy w Hiszpanii, czy wreszcie we Francji. Padł on ofiarą swej idei. Trzeba, żeby ludzkość ani przez chwilę nie wierzyla kłamstwu agentów faszystowskich, którzy usługują rozpaczą, że chodzi tu o sprzyjanie faszystom (ze strony zamordowanego). Jest to kłamstwo gorsze, niż zbrodnia. Domagam się od wszystkich ludzi dobrej wiarę uszanowania ciał męczenników walki przeciw faszystom, jako też honoru jego dzieci i jego honoru. Marion Rosselli”.

W dniu 22 i 23 b. m. obradowała w obecności ministrów resortów gospodarczych wielka konferencja eksportowa. W toku jej obrad ujawnił się cały szereg ciekawych faktów, dotyczących tego ważnego zagadnienia gospodarczego.

Zacznijmy od sprawy najbardziej bezpośrednio obchodzącej klasę robotniczą. Pamiętamy dobrze, jak to wszelką próbę poprawy bytu klasy robotniczej usiłowało pokrzyżować „argumentami” z zakresu handlu zagranicznego: „musimy wywozić, musimy być konkurencyjni, konkurować taniej robotnicą”.

A tymczasem? Oto dyrektor Państwowego Instytutu Eksportowego, p. Marian Turski, stwierdza, że — mimo najniższego w Polsce poziomu cen hurtowych nie możemy być konkurencyjni na rynkach zagranicznych JAKKOLWIEK MAMY TANIA ROBOCIZNĘ. Musimy bowiem sprowadzać drogi surowiec, a kapitał jest również w Polsce drogi, a poza tym koszty transportu, organizacji handlu też przedstawiają się u nas niepomysłnie.

Widzimy więc, że nędzne wynagrodzenie siły roboczej nie zdoła zapewnić pomyślnego zbytu za granicą, a na wewnątrz powoduje utrzymanie zdolności chłonnej rynku na niskim poziomie.

Wróćmy jednak do eksportu. Przemówienia p. ministra Romana i prezesa Związku Izby Przemysłowej - Handlowych Klarnera nawiązały do aktualnych zagadnień handlu zagranicznego.

P. minister wskazał trudności wzrastającej koniunktury: ożywienie gospodarcze wzmacnia zakupy, powoduje zmniejszenie nadwyżek eksportowych. Niekiedy eksport staje się łatwiejszy (surowiec), a za to import trudniejszy (trudność zakupu metali). P. Klarner podkreślił w kształtowaniu się handlu zagranicznego Polski objawy niepomysłne, a więc:

1) spada przewaga wywozu nad przywozem (w maju wystąpił niedobór, t. j. przewaga przywozu nad wywozem na sumę 3,5 milionów zł.).

2) W kwietniu jeszcze więcej — 10,8 miliona.

3) wzrost produkcji wymaga wzrostu przywozu.

Te „niepomysłne” objawy są — bez wątpienia — koniecznością. Bał są pożądane. Czyż można pochylać ogłanianie kraju z żywności dla forsowania eksportu? Czy raczej nie należy zgóry łączyć stawki np. na nieistniejące nadwyżki zbożowe kraju, których pozorne występowanie opiera się na... niedożywieniu ogromnych mas ludności. Czyż nie należy uważać za niewłaściwą sytuację, gdy wywóz opiera się na surowcach, zawierających nie wiele praktycznych wartości?

To też — obok tych faktów, niepomysłnych — słusznie p. minister Roman podkreślił fakty pomyślne, a więc fakty, że w globalnych (całkowitych) liczbach eksportu, zaznacza się wzrost wyrobów gotowych „uszlachetnionych” przez pracę polskiego robotnika. Tak więc między pierwszymi czterema miesiącami r. ub. a roku bieżącego procent wywozu surowców i półfabrykatów spadł z 46,5 na 43,2 a wyrobów gotowych rośnie — z 19 na 21,4.

Jednocześnie mniej (procentowo!) przywieźliśmy wyrobów gotowych (w r. 1935 — 37,2%, I — IV 1936 — 35,6%, I — IV 1937 — 31,3%), a więcej surowców i półfabrykatów, potrzebnych dla krajowej produkcji (1935 — 50,9%, I — IV 1936 — 54%, I — IV 1937 — 58,7%).

Zarazem zauważa się — stwierdził p. minister — inny objaw pomyślny — mianowicie różniczkowanie obrotów pomiędzy poszczególnymi krajami, wzrost obrotów z krajami zamorskimi, zwłaszcza ze Stanami Zjednoczonymi.

Zdaje się, że nikt już się nie tłumaczy, by eksport w Polsce odegrał rolę zbawczą jako bodziec do wzrostu produkcji. Bodźcem takim mogą być tylko czynniki krajowe — przed wszystkim jednak wzrost obrotów w kraju w oparciu o rosnącą zdolność nabywczą i odpowiednią organizację kredytu.

Chodzi tylko — zaznaczył p. minister — o to, by nie pozwolić na długotrwałą deficytową bilansu wymiany handlowej z zagranicą, kosztem kurczenia się wywozu. Chodzi o to, by wywóz umożliwił w znacznej przynajmniej mierze opłatę niezbędnych surowców i półfabrykatów.

Tu dopiero eksport jest „na właściwym miejscu” — na służbie rozwoju gospodarczego, socjalnego i kulturalnego, a nie jako przedwornia myśl działalności gospodarczej.

Powtarzamy: dziś nie można już z handlu zagranicznego uczynić... konia trojańskiego do walki z podniesieniem poziomu życiowego robotników polskich.

P. minister Roman miał sposobność wskazać na trudności rozwoju handlu światowego. W porównaniu z r. 1929 — produkcja światowa znacznie przekroczyła w roku 1936-37 przedkryzysowy poziom (116,8%), a handel światowy nie osiągnął nawet połowy (40% — 45) rozmiarów z r. 1929. Podobna tendencja zaznacza się i w Polsce. W IV-ym m. 1937 r. produkcja osiągnęła 84,3% stanu z roku 1928, ale handel zagraniczny w r. 1936 osiągnął zaledwie 30% wartości z okresu dobrej koniunktury.

P. minister stwierdził, że Polska przywiązuje duże znaczenie do projektów międzynarodowych porozumień gospodarczych, zwłaszcza do misji van Zeelanda.

Otóż wiadomo, skądinąd, że miś sja taka napotyka na wielkie trudności, ze strony rozmaitego rodzaju dyktatur i „totalizmów”.

Polska — stając w myśl swych żywotnych interesów — w szeregu państw, dążących do pokojowej współpracy gospodarczej — musi zarazem oddzielić się od frontu wojowniczych „totalizmów”, uniemożliwiających tę współpracę.

L. WINTEROK.

chwile konspiracji i walki z przemo- cą faszystowską, pani MARION ROSSELLI (Angielka z pochodzenia), zareagowała na łamach pisma, które Carlo stworzył, rozwinięła i do ostatniej chwili życia redagowała, na łamach „Giustizia e Libertà” oświadczeniem następującym:

„Przeciw kampanii oszczerczej rządu faszystowskiego, szukającego alibi, ja, wdowa po Carlo Rosselli, oświadczam, że Carlo Rosselli walczył przeciw faszystom wszystkim siłami aż do ostatniej chwili życia, zawsze wierny ideałom wolności i sprawiedliwości, czy to we Włoszech, czy w Hiszpanii, czy wreszcie we Francji. Padł on ofiarą swej idei. Trzeba, żeby ludzkość ani przez chwilę nie wierzyla kłamstwu agentów faszystowskich, którzy usługują rozpaczą, że chodzi tu o sprzyjanie faszystom (ze strony zamordowanego). Jest to kłamstwo gorsze, niż zbrodnia. Domagam się od wszystkich ludzi dobrej wiarę uszanowania ciał męczenników walki przeciw faszystom, jako też honoru jego dzieci i jego honoru. Marion Rosselli”.

Ta bohaterska żona okazała się wielką nadbudówką, gdy nad grobem swego Carlo, zachowując spokój i opowiadanie, podniosła rękę w górę, szepcząc: Addio, Carlo! Obecnie, zahartowany wojowniczo, któryż nieraz zaglądał śmierci w oczy, wieśniowie Wyp Liparyjskich, uczestnicy walk, nie mogli pohamować łez i łkania. Podziwiano też w gronie najbliższych przyjaciół na pogrzebie obu zamordowanych bohaterów, że ich żony, kobiety 72-letniej. Przybyła ona do Paryża, sądząc, że obaj jej umiłowani synowie (trzech padł podczas wojny jako ochotnik) zostali zabici w katastrofie samochodowej. Dowiedziawszy się, jak ich brat, za swoją woli i hartu duszy, aby z punktu oświadczyć: „Wolę to, umarł przynajmniej, jak ich brat, za swoją woli”. Giovanni Rosselli, syn Carlo, kilkunastoletni chłopiec, złożył na trumnę ojca i stryja wiązankę stokrotek...

Oprócz Marion Rosselli, ogłosiły wspólną deklarację wszystkie partie, grupy i organizacje antyfaszystowskie włoskie we Francji, które w słowach najbardziej kategorycznych stwierdzają, że morderstwo na obu działaczach antyfaszystowskich zostało złecone przez „Ovry”. Odrzucają oszczerstwa i bezczeszczenie pamięci Carlo Rosselliego, autorzy deklaracji oświadczają, że Carlo Rosselli był uosobieniem doskonałym energii i działalności antyfaszystowskiej, że był kochany przez wszystkich walczących antyfaszystów, że jego śmierć była wielką stratą dla Francji. Wreszcie zapowiadają dalszą bezwzględna walkę z faszystem, walkę, która będzie prowadzona ze wzmoczoną energią. Odezwały się między innymi: Włoska partia socjalistyczna (oba kierunki), organizacja „Giustizia e Libertà”, partia republikańska, stowarzyszenia

komitantów włosko - francuskich, Fundusz im. Matteottiego, organizacje młodzieży socjalistycznej, ugrupowania anarchistyczne, komunistyczne i inne.

Carlo Rosselli dlatego padł z ręki agentów faszystowskich (sztyt, który znalazł obok zamordowanych, jest pochodzenia florenckiego, jakiego użyczył bojownik faszystowski), że rozwijał niezmordowaną akcję, że walczył przeciw faszystom na wszystkich polach: we Francji, jako komitę pias i publicysta, w Hiszpanii, jako niezmordowany wódz oddziałów włoskich antyfaszystów, które zwały straszną iść dywizjom faszystowskim nad Guadalajarą i wreszcie w samych Włoszech, gdzie mimo wszelkie trudności i niebezpieczeństwa, organizował opór w związku z interwencją wojskową faszystów w Hiszpanii.

Rosselli okazał się przeciwnikiem groźnym, zwłaszcza jako mówca. Zdołał on zwyciężać słabe na ogół radio-stacje hiszpańskie i uczynić z nich niezastąpiony instrument uświadamiania mas włoskich. Przemówił do nich w sposób tak sugestywny, tłumacząc znaczenie walki włoskiej żołnierzy w obronie Hiszpanii republikańskiej, że władze faszystowskie po prostu oszalały, nie mogąc sobie poradzić z nową falą opozycji, żywiona i sygną słowami Rosselliego z frontu hiszpańskiego. Zaczęto więc, zwyciężając terrory z pierwszych lat faszystów, tłumaczyć w kawiarniach, gdzie mimo zakazów, słuchano audycji radiowych z Hiszpanii w języku włoskim.

Rosselli był urodzonym mówcą. Trafił do sentymentu narodu włoskiego, tłumacząc, że walka, którą Mussolini podjął w Hiszpanii, jest walką z narodem hiszpańskim, który broni swej wolności. Mussolini przez czas dłuższy utrzymywał obecność i walkę oddziałów włoskich w Hiszpanii. Rosselli demaskował tę „tajną wojnę” faszystów w Hiszpanii, wymieniając nazwy pułków, komunikował listy stracił, podawał nazwiska zwycięzów i niepowodzeń, a zatem uratowanych, zdobywających sobie wdzięczność setek, tysięcy rodziców, zatrośkanych o życie synów, o których nie wolno było nawet podać nekrologu w dziennikach. Rosselli okazał się mistrzem w wytworzeniu z pomocą eteru nastrojów antyfaszystowskich, właśnie na tle zbrodni faszystów w Hiszpanii.

Towarzysze Rosselliego z ruchu „Giustizia e Libertà” wskazują uprzed na Mussoliniego, jako tego, który nakazał zamordować braci Rosselli. I kończą swą płomienną odezwę, której, niestety, nie można tutaj powtórzyć dosłownie, po prostu słowami: „WALKA AŻ DO ŚMIERCI”.

Walka trwa. Carlo Rosselli znajduje następów, znajduje też — wie, rzymi święcie — mścicieli.

Reorganizacja armii baskijskiej Do czego zmierza nowa gra Berlina i Rzymu

Gen. Franco odbiera swobody Baskom

Z Santander donoszą: Wojska baskijskie zostały włączone do wojsk asturyjskich. Dowództwo nad połączonymi siłami objął generał Gamiz Uribarri.

Biuro prasowe Rządu baskijskiego donosi, iż wojska baskijskie stawiają opór w obszarze kopalni. Zaciekle walki trwają pod m. la Arbolida. Powstańcy mają wielką przewagę lotnictwa ostrzeliwując karabinami maszynowymi z samolotów wszystkie drogi.

Wojska baskijskie odbiły m. Idubelta w pobliżu szosy wiodącej z Arciniaga do Gordejuela. Miejscowości Barracalda i Portu-galette znajdują się pod silnym ogniem. Komunikat oświadcza, że armia północna znajduje się w stanie reorganizacji i ma niebawem ruszyć do przeciwnatarcia.

Rząd baskijski ogłosił komunikat, donoszący, iż armia organizuje się i zwiększa tempo prac fortyfikacyjnych, a fabryki i zakłady pracy są dzień i noc. Komunikat dodaje, iż zaopatrzenie milionowej ludności w żywność, w czym 400 tys. uchodźców, jest obecnie zapewnio-ne.

Dowódca armii południowej wezwł swe wojska do zacieklego oporu dla zwyczajstwa Republiki.

Havas donosi z Vitoria: (po stronie powstańców) z powodu ulew działania wojenne na południowym odcinku frontu baskijskiego zostały wstrzymane.

Havas donosi z Portugalety: (po stronie powstańców). Baskowie stawiali poważny opór pod Baracaldą. Po poddaniu się Portugalety powstańcy umacniają swe stanowiska na wybrzeżu morskim. Natarcie kontynuowane jest w kierunku Valmaseda.

Z Rochelle donoszą, że na pokładzie statku angielskiego „Marion Moller” znalazło schronienie 1660 uchodźców z Bilbao i Gijon. Uchodźcy przybyli w rozpaczyliwym stanie. Wielu z nich nie jadło od 3-4 dni. Po nakarmieniu i wypoczynku, uchodźców skierowano do poszczególnych miejscowości.

TERROR FASZYSTOWSKI

Według informacji, otrzymanych przez biuro prasowe Rządu baskijskiego, władze powstańcze w Guipuzcoa skazały na śmierć ministra zdrowia publicznego w Rządzie baskijskim dr. Vespino-sa, jego sekretarza kpt. Aguirre i urzędnika poselstwa baskijskiego w Paryżu Urgoiti. Odbywali oni 22 b. m. podróż samolotem do Santander. Wskutek wypadku mu-sieli lądować w pobliżu San Sebastian na terytorium, zajętym przez powstańców.

Generał Franco opublikował dekrety znoszące przywileje gospodarcze, z których prowincje baskijskie korzystały na zasadzie sa-morządu przyznanego im przez Rząd hiszpański. Przywileje te, dotyczące przede wszystkim ulg podatkowych, zostały utrzymane w prowincjach baskijskich Navarra i Alava, które stanęły po stronie powstańców, natomiast zniesiono je w prowincjach Guipuzcoa i Biscaye, których ludność walczyła po stronie legalnego Rządu.

W MADRYCIE

Na frontach w pobliżu stolicy nie zanotowano żadnych poważniejszych działań. W Carabanchel wojska rządowe odparły energicz-nie kontratak nieprzyjacielski. W godzinach rannych baterie rządowe ostrzeliwały powstańców, usiłujących atakować Most Francu-

ski. Atak ten został szybko unicestwiony.

NA ODCINKU AVILA

Z Madrytu donoszą: Na odcinku Avila powstańcy podjęli dość gwałtowny atak w okolicach San Bartolome de Finares w odległości 3 km. na południowo-zachód od Securiale. Poprzedzane przez czołgi wojska gen. Franco zagroziły pozycjom, zdobytym w tym miejscu przez oddziały rządowe. Atak ten jednak okazał się bezowocny. Artyleria rządowa rozprysła koncentrujące się oddziały powstańcze. W ciągu przeszło godziny z obu stron rozlegała się gwałtowna strzelanina, potęgowana hukami granatów. Z chwilą przybycia samolotów rządowych odparto całkowicie atak powstańców. Samoloty myśliwskie, lecące tuż nad ziemią, ostrzeliwały ogniem karabinów maszynowych atakujących, którzy cofnęli się.

Na odcinku Robledo de Chavela, położonym na południow-wschód od miejsca, gdzie toczyła się walka. Piechota rządowa wysłała szereg patroli, które nawią-zały styczność z nieprzyjacielem.

Pierwsze kroki nowego Rządu Francji

Na posiedzeniu gabinetu premier Chautemps wyraził serdeczne podziękowanie Blumowi i Daladier za pomoc, której mu udzielił w sformowaniu gabinetu. Następnie premier skreślił w ogólnych zarysach wytyczne deklaracji rządowej.

Najdonioślejszą część deklaracji, dotycząca spraw finansowych zo-

stanie zredagowana w poniedziałek, ponieważ nowomianowany minister finansów Bonnet przybywa do Paryża w niedzielę. Rada ministrów definitywnie zatwierdzi brzmienie deklaracji na posiedze-niu wtorkowym. Następnie min. Delbos zapoznał pokrótce ministrów z sytuacją międzynarodową.

W kołach politycznych Paryża po chwilowym odprężeniu w środę wieczorem zapanowało ponownie poważne zaniepokojenie sytuacją hiszpańską. Prasa poranna uderza w ostry, a gwałtowny ton antyniemiecki, stawiając pytanie, co Niemcy chcą osiągnąć przez obecne swoje posunięcia polityczne.

Zbliżony do M. S. Z. redaktor dyplomatyczny „Petit Parisien” p. Bourges oświadcza, że Anglia i Francja gotowe są w każdej chwili do obrony interesów w Hiszpanii i Maroku, jak również bezpieczeństwa swych dróg komunikacyjnych na Morzu Śródziemnym przeciwko wszelkim incydentom, które mogłyby wynikać ze zbyt aktywnej ingerencji włoskiej i niemieckiej na półwyspie Iberyjskim.

Czułość ta jest tym bardziej naznaczona, ponieważ Berlin i Rzym zmanifestowały intencję do pozbawienia Rządu walencckiego wszelkiej możliwości wyrządzenia jakichkolwiek szkód okrętom niemieckim i włoskim, co zdawałoby się wskazywać na to, że oba te państwa mają zamiar unieruchomić siły morskie Rządu hiszpańskiego w portach, ażeby w ten

sposób przyspieszyć ostateczny sukces generała Franco.

Jeżeli okręty wojenne niemieckie i włoskie istotnie podjęłyby taką akcję, to na porządku dziennym stanął natychmiast zagadnienie niesłuchanie poważne. Morze Śródziemne, które jest drogą imperialną W. Brytanii a morzem wewnętrznym dla Francji nie może w żadnym wypadku pozostać trwałym ogniskiem konfliktów.

W komentarzach zarówno prasy jak i kół politycznych za najbardziej niepokojący objaw uważane jest wzmocnienie i skoncentrowanie okrętów wojennych niemieckich na morzu Śródziemnym.

Zarówno w prasie, jak i w kołach politycznych, z naciskiem podkreślają, że w obecnej sytuacji między Londynem a Paryżem panuje najściślejsza solidarność i 100 procentowy porozumienie. Między innymi z zadowoleniem podkreślana jest w kołach politycznych wymiana niezwykle serdecznych depesz między ministrem Edenem a ministrem Delbos z okazji zmiany gabinetu francuskiego.

Sytuacja wytworzona na skutek decyzji Niemiec i Włoch badana jest przez Londyn z całą uwagą. Reuter donosi, że wczoraj ambasador brytyjski w Berlinie otrzymał polecenie zwrócenia uwagi w nie-

mieckim urzędzie spraw zagranicznych, że wszelkie gwałtowne postępowanie ze strony Niemiec wytworzy groźną sytuację.

Min. v. Neurath wspominał na samym wstępie rozmowy, że Niemcy ograniczą się do wycofania okrętów z kontroli. Rządy Anglii i Francji studiują obecnie zagadnienie zastąpienia kontrolujących okrętów niemieckich, lecz nie powzięły żadnej decyzji bez aprobaty komitetu nieinterwencji.

Dotychczas w Londynie nie otrzymano żadnego potwierdzenia w sprawie desantów wojsk włoskich w Hiszpanii południowej.

W Berlinie twierdzą, iż niepo-myślny przebieg sprawy krążowni-ka „Leipzig” położył kres złudze-niom o solidarności czterech mo-carstw i że nie może być więcej mowy o współpracy Niemiec z Anglią i Francją w dziedzinie kontroli międzynarodowej na Morzu Śródziemnym. Rząd Rzeszy zachowuje swe miejsce w Komitecie nieinterwencji i nie widzi przeszkód dla dalszego wspólnego omawiania (?) zagadnień hiszpańskich. Koła hitlerowskie akcentują dziś, że wizyta ministra Neuratha nie jest w ogóle odwołana, lecz odroczone.

Również ze strony włoskiej stwierdzono urzędowo, że Włochy pozostają w Komitecie.

Anglia liczy, że oś Berlin-Rzym pęknie

Brytyjskie czynniki marodajne z zadowoleniem podkreślają, że w całym przebiegu incydentu krążowni-ka „Leipzig” strona włoska zajmowała stanowisko poprawne. Ambasador włoski Grandi w czasie rokowań w gronie przedstawicieli czterech mocarstw wyraźnie odgrywał pokojową rolę mediatora, łagodząc w miarę możliwości ostrych wypowiedzi ambasadora von Ribbentropa. Wiadomości, otrzymane w Londynie wskazują na-wet, że Mussolini czynnie interweniował w Berlinie w środę rano parokrotnie, udzielając swemu ambasadorowi telefonicznych instrukcji w tym kierunku, aby powstrzymać Rząd Rzeszy od zbyt gwałtownych, agresywnych wystąpień. Aczkolwiek Włochy na zewnątrz zachowały pełną solidarność z Niemcami, usuwając się

wraz z nimi z kontroli morskiej i potwierdzając tym samym, że oś Berlin — Rzym trwa nadal, miały one jednak, według informacji londyńskich kół dobrze poinformowanych, dać wyraźnie do zrozumienia, że oś ta nie jest tak mocna, aby wytrzymała posunięcia Niemiec, równające się całkowitemu zerwaniu współpracy z W. Brytanią. (PAT).

Większość jednostek floty niemieckiej, a mianowicie pancernik „Admiral Scher”, krążownik „Nuerberg” i „Karlsruhe”, 3 kontrtorpedowce i okręt cysterna odpłynęły w nieznanym kierunku. Również wyruszył na morze krążownik „Leipzig”.

Wiadomości Sportowe

Kolarstwo

DZIŚ START MIĘDZYNARODOWEGO WYŚCIGU DOOKOŁA POLSKI.

Dziś, t. j. w piątek o godz. 13.30 na Dynasach nastąpi start do IV-go Międzynarodowego Wyścigu kolarskiego dookoła Polski. W wyścigu startują 4 ekipy polskie, reprezentacja Węgier, reprezentacja Rumunii oraz kombinowany zespół francusko - Włoski.

Węgrzy jadą w składzie Karaki, Gere, Eles i Szalay. Rumunia wystawiła drużynę w składzie: Marmorea, Tzapon, Gociman i Niculici.

W skład kombinowanej drużyny wchodzi Francuzi: Clemens i Robillard oraz Włosi — Bambagiotti i Tecca.

Skład polskich drużyn: Polska I — Starzyński, Wasilewski, Kapiak Józef, Kapiak Mieczysław.

Polska II — Michalak, Napierała, Mateczak i Ignaciak.

Polska III — Wandor, Moczulski, Urbaniak, Wiśniewski.

Polska IV — Kołodziejczyk, Jaskółski, Duda i Kluj.

Właściwy start nastąpi za rogatką grójecką, skąd zawodnicy ruszą na trasę pierwszego etapu, prowadzącego z Warszawy do Kielc.

Tenis

NOWE ZWYCIESTWO JĘDRZEJOWSKIEJ W WIMBLEDONIE.

W środę na turnieju tenisowym w Wimbledonie Jędrzejowska pokonała Amerykankę Beazley 6:1, 6:1. Jędrzejowska wygrała łatwo po zaledwie półgodzinnej walce.

Lotnictwo

WALKI O PUCHAR GORDON — BENETTA.

Wczoraj wieczorem ogłoszona została prowizoryczna klasyfikacja tegorocznych zawodów o puchar Gordon — Benetta. Na razie owarta jest kwestia pierwszego miejsca, gdyż zarówno Belg Demuyter, jak i kpt. Janusz przebili około 1400 km. i do piero dokładne badania ustala, który 322,36 i 298,45 pkt.

Lekkoatletyka

KUSOCINSKI WYGRYWA WYŚCIG WZDŁUŻ WISŁY.

Wczoraj rozegrany został w Warszawie wyścig zorganizowany przez Ligę Morską i Kolonialną „Wzdłuż Wisły”. Start wyścigu nastąpił na Żoliborzu, meta — na przystani Ligi Morskiej i Kolonialnej przy ul. Czerniakowskiej 123.

Pierwsze miejsce zajęła drużyna Warszawianki przed AZS, PZL i Polonią.

Biegający na ostatniej zmianie zwyciężył drużyną Janusz Kusociński rozstrzygnął o zwycięstwie Warszawianki. Po zakończeniu biegu Kusociński zapalił stos na przystani Ligi.

NORWEGIA BIJE DANIE W LEKKOATLETYCE.

W Oslo rozegrany został między państwowy mecz lekkoatletyczny pomiędzy reprezentacjami Norwegii i Danii. Drużyna norweska odniosła wyraźne zwycięstwo w stosunku 322,36 i 298,45 pkt.

Sprawa inż. Doboszyńskiego Przewód sądowy zamknięty

W dalszym ciągu procesu Doboszyńskiego, adw. Kuśnierz zeznał na temat przemówienia dr. Drobnera w Radzie Miejskiej, który rzekomo mówił o paleniu kościołów.

Następnie odczytano akt oskarżenia prokuratury Sądu Okręgowego w Wadowicach z dnia 16 czerwca 1933 r. przeciwko Jerzemu Ferencowi i towarzyszom o to, iż w pierwszej połowie marca 1933 r. naskutek agitacji przeprowadzonej przez Ferencę w Rajczy i Miłowce dokonano szeregu ekscesów antyżydowskich. Z kolei odczytano wyrok Sądu Okręgowego w Wadowicach z sierpnia 1933 r., skazujący Ferencę oraz szereg uczestników trenu zająć na kary więzienia. Ferencę wówczas skazano na 3 lata więzienia.

Na wniosek prokuratora odczytano sentencję wyroku w sprawie towarzyszy Doboszyńskiego. Po odczycaniu tego, sędzia Frey zapytał, czy oskarżony Doboszyński miał w czasie akcji na Myślenice dystrykcję oficera. Doboszyński zaprzecza. Następnie wyjaśnia, że miał zamiar dojść do masywu Babiej Góry, tam jak najdłużej ukrywać się, by demonstracja trwała jak najdłużej i by Polska się o niej dowiedziała. Ewentualnie chciał przedostać do innej dzielnicy Polski, gdyby się to mu było udało.

Na tym przewodniczący zamknął przewód sądowy.

Po przerwie ogłoszono pytania dla sędziów przysięgłych. Wyroku należy oczekiwać w sobotę.

Zapałki potanieją

Doszło do porozumienia między Skarbem Państwa a spółką akcyjną do eksploatacji państwowego monopolu zapalczanego w Polsce co do obniżenia zapałek, które umożliwi obniżenie tych cen w handlu detalicznym o 20 procent. Obniżenie cen zapałek nastąpi z dniem 1 lipca 1937 r.

Równocześnie doszło do porozumienia co do zagadnienia zapalniczek, według tego porozumienia opłata monopolowa i podatek od zapalniczek zostaną obniżone do 1 zł, od jednej zapalniczki kieszonkowej, 3 zł. od jednej zapalniczki ścienniej lub stołowej i 5 zł. od jednej zapalniczki ze złota lub srebra. Posiadanie zapalniczek nie ostepowanych zarówno na sprzedaż jak i na własny użytek zostanie zabronione, a zapalniczki nieostemplowane, znajdujące się już w użyciu, będą podlegały zgłoszeniu i zaopatrzeniu w znaczek podatkowy za opłatą obniżonej należności podatkowej.

Jednocześnie został zawarty układ z posiadaczami 6½ proc. pożyczki za pałacanej z 1930 r., którzy wyrazili zgodę na obniżenie oprocentowania z 6½ proc. na 4½ proc. z ważnością od 1 października 1937 r., począwszy. Zostaną obniżone sumy przeznaczone na obsługę tego długu, który wynosi obecnie w nominale 30.770.000 dolarów t. j. około 160.000.000 złotych.

Porozumienie to wymaga jeszcze ratyfikacji przez polskie ciało ustawodawcze.

Polowanie na „wrogów” w Sowietach

Na miejsce aresztowanego prezesa prezesa białoruskiej organizacji Ossoawimachim Ilonowa mia nowo tymczasowo naczelnika wydziału organizacyjnego w Ossoawimachimie Gincburga.

Aresztowany został komisarz mińskiej szkoły zobowcowej Jurkowski. Oskarżono go o utrzymywanie ścisłych stosunków ze swym zwierzchnikiem Eidemanem oraz o to, że „otoczył się białogwardystami i szpiegami”.

Aresztowano też Niestierowa,

który kierował politycznym wychowaniem w szkole kawalerskiej, naczelnika sztabu szkoły Czerenkiewicza i agronoma Simkina.

Jak twierdzi organ Ossoawimachimu, jeszcze nie wszyscy „wrogowie” organizacji białoruskiej zostali zdezaszkowani.

Donoszą o zwolnieniu przewodniczącego komisarzy ludowych Uzbeki stanu. Brat jego popełnił samobójstwo. Zwolniono komisarza zdrowia Rep. Gruzińskiej.

LAKIER DO PAZNOKCI MARCEL to rekord trwałości, połysku i barw MARCEL, Warszawa

Echa zatargu z ks. metropolitą Sapiehą

W związku z przeniesieniem sarkofagu marszałka Józefa Piłsudskiego — Polska Agencja Telegraficzna upoważniona jest do stwierdzenia, że zostało ono dokonane bez uprzedzenia i bez zgody Rodziny Marszałka.

Prezydium Unii związków zawodowych pracowników umysłowych powzięło następującą uchwałę:

„Wobec niesłychanego nieposzanowania, okazanego Głowie Państwa Polskiego przez biskupa krakowskiego ks. Sapiehę, Unia pracowników umysłowych wyraża pogląd, że postępek ten znajduje należyte odprawę, jakiej wymaga zachowanie autorytetu Państwa i utrzymanie w masach przekonania, że szacunek wobec jego najwyższego Reprezentanta i wobec woli narodu, obowiązują nie tylko każdego szanowanego obywatela, ale tym bardziej obywatela, który jest dostojnikiem Kościoła”.

Wicemarszałek Senatu dr. Kwasiński, senator Bobrowski, Lipiński i poseł Starzak w piśmie do premiera

Młodzi idą naprzód

SPOTKANIE ORGANIZACYJNE MŁODZIEŻY ROBOTNICZEJ WARSZAWY I OKOLIC PODMIEJSKICH.

W dniu 4 lipca odbędzie się w Warszawie

SPOTKANIE ORGANIZACYJNE Młodzi P. P. S. Robotniczych Sportowców i Czerwonego Harcerstwa TUR. Warszawy i Warszawy Podmiejskiej.

Początek spotkania o godz. 9 na Żoliborzu, ul. Krasińskiego 10.

Na Górnym Śląsku

Ciekawe wyniki badań podziemi starych kopalń z XIV wieku

Z Tarnowskich Gór powróciła już do Katowic komisja Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego, przeprowadzająca badania odkrytych starych sztolni i ganków, pozostałych z pierwszych kopalń kruszców i węgla, jakie istniały na terenie Tarnowskich Gór już w wieku XIV.

W wyniku badań tej komisji ustalono, że ogólna długość odkrytych korytarzy podziemnych wynosi kilkaset tysięcy metrów bieżących. Część z nich, bo około 30,000 metrów, jest zalana wodą; reszta zaś jest dość dobrze zachowana, a miejscami nawet zupełnie sucha. Zalane ganki stanowią ówczesny system odwadniania kopalni i prowadzą do rzek.

Tarnowskie Góry są położone na wyżynie, u podnóża której znajdują się 4 wejścia do sztolni. Poza tym na górze, tuż pod miastem, znajdował się szyb do sztolni, biegnący ze wschodu na zachód. Pozostałością jego jest obecny szyb „Staszica”, który dziś jest

stacją pomp i zaopatruje cały okręg przemysłowy w wodę. Głębokość tego szybu wynosi 74 mtr.

Oprócz chodników komisja wojewódzka natrafiła w podziemiach na niewielkie pieczone, będące próżnią po wybraniu kruszców, względnie pozostałością po t. zw. kurżawkach. Jedną z tych pieczarek jest zalana, tworząc olbrzymie jezioro podziemne. W gankach suchych dość dobrze utrzymane są jeszcze miejsca pracy i używane podówczas narzędzia górnicze i ciesielskie.

Na całym terenie miasta istnieją ślady szybików, które dochodziły do głębokości 40 mtr. i prowadziły do ganków eksploatacyjnych. Jak wynika z badań, już w XIV wieku liczba ich dochodziła do 7,500. Niektóre szybiki były już murowane i nawet dadzą się odróżnić. W najbliższym czasie zostanie zbudowana specjalna pochylnia, umożliwiająca zwiedzanie tych kopalni turystom.

Śmierć w lesie z powodu wycieńczenia

Na posterunku policji w Murckach zgłosił Konrad Pioroz, że podczas zbierania borówek natrafił na zwłoki jakiegoś mężczyzny. Przybyła na wskazane miejsce policja zastała zwłoki leżące twarzą do ziemi. Po zrewidowaniu kieszeni przy trupie nie znaleziono żadnych dokumentów, mogących ustalić nazwisko i pochodzenie trupa. Również nie stwierdzono żadnych śladów

gwałtownej śmierci. Z oględzin zewnętrznych można ustalić, że zwłoki należą do jakiegoś mężczyzny w wieku około 40 lat, który najprawdopodobniej, idąc, zmarł z wycieńczenia.

W wyniku przeprowadzonych dochodzeń ustaliła policja, że zmarłym jest invalida górniczy Józef Suszec z Murcek.

WODA BRZOWA „DIVETTA“

Do pielęgnowania włosów. Wł. Gustaw HERTEL — Warszawa, Żądać w perfumeriach i składach aptecznych.

Wiadomości z całej Polski

CEKAWY EKSPERYMENT NAUKOWY

25 h. m. przybył do Łwowa znany uczyony warszawski prof. Wodziecki, celem dokonania ciekawego eksperymentu naukowego. Oto prof. Wodziecki załadował do samolotu, kursującego na linii Lwów — Bukareszt, transport bocianów i jaskółek, które zostały schwytane na ziemiach polskich. Bociany i jaskółki zostaną przewiezione samolotem na teren Rumunii i wypuszczone na wolność. Celem tego eksperymentu jest stwierdzenie, w jaki sposób i w jakim czasie ptaki te powrócą do Polski.

NAJTAŃSZA SZKOŁA SAMOCHODOWA PRYLINSKI WARSZAWA JEROZOLIMSKA 27

Kłopoty z ustawą ubojową

Ag. Omnia donosi:

Sytuacja jaka się wytworzyła na rynku mięsnym w związku z nową ustawą ubojową, jest niepomysłna. Z jednej strony ceny mięsa zupełnie nie uległy zmianie, poza tym władze są w poważnym stopniu zaniepokojone ilością wzajemnych denuncjacji, częstokroć i fałszywych informacji, które wprowadzają czynników decydujących w błąd, wobec czego wyciągane są wnioski zgola nieczyłowe i sprzeczne z potrzebami gospodarstwa. W jaki sposób kwestia ta będzie ostatecznie rozwiązana nie wiadomo.

OMAL NIE KATASTROFA

Z Rzeszowa donoszą: Na terenie Gromady Lackie lądował przynusowo samolot aeroklubu katowickiego, pilotowany przez inż. W. Wojnarę i Adama Gawendę. W czasie lądowania aparat został uszkodzony. Piloti wyszli z wypadku bez szwanku.

DELFINY W ZATOCE GDAŃSKIEJ

Rybacy gdańscy skarżą się ostatnio na pobyt delfinów w zatoce Gdańskiej, które niszczą sieci i przyczyniają się do wytrzebienia stanu rybnego. Ostatnio fał wyrzuciły na wybrzeże gdańskie delfiny długości 1½ metra.

NAUCZYCIELE CHCĄ ZWIEDZAĆ POLSKĘ

Na odbytych ostatnio w Lubelskim kilku Zjazdach powiatowych Zw. Nauczycielstwa Polskiego, wysunięto m. in. postulat, by nauczycielom, którzy mają szerzyć w szkole wiedzę o Polsce, przyznawane były w ciągu wakacji bezpłatne bilety kolejowe (przynajmniej jeden) w dowolnej relacji, celem praktycznego zapoznania się z nauczycielstwem z materiałem, który jest przedmiotem ich wykładów i nauczania w szkole.

Komorne razem z podatkami

Wysuwany jest obecnie projekt ściągania podatku lokalowego, wraz z komornem albo, żeby w komornem zawarty już był podatek.

Przerzucenie obowiązku ściągania podatku na osoby trzecie jest przewidziane przepisami ordynacji podatkowej.

Kącik radiowy

10 MINUT PORANNEJ GIMNASTYKI.

Jednostajny tryb życia przeciętnego człowieka, mieszkającego w dużym mieście, pozbawia nas nieodwzajemnego dla naszego zdrowia i wyglądu — ruchu. Zaradzić temu można przez czynne uprawianie kultury fizycznej, przez gimnastykę, dostępną dla wszystkich. Ujmując inicjatywę w swoje ręce. Radio wprowadziło do programu audycji porannych codzienną gimnastykę oddzielną dla panów i dla pań. Korzystajcie z tych lekcji!

Międzynarodowy Kongres Urzędniczy

Agencja „Echo“ donosi: W dniach od 10 do 13 sierpnia r. b. odbędzie się w Paryżu Międzynarodowy Kongres Urzędniczy, poświęcony zawodowym zagadnieniom urzędniczym, a więc oświeceniu i materialnej sytuacji prawnej i materialnej urzędników w różnych krajach, jak i organizacji pracy w służbie publicznej. Przewodnictwem honorowe komitetu organizacyjnego sprawuje w. premier tow. Leon Blum, który w dniu otwarcia kongresu wygłosi przemówienie powitalne. Na kongres zostają zaproszone związki urzędnicze wszystkich krajów, m. in. Stowarzyszenie Urzędników Państwowych Rz. P.

Radio warszawskie

SOBOTA, 26 czerwca,

6.15 Pieśń. 6.18 Gimnastyka. 6.38 aud. muz. 21.45 Przegląd wydawnictw. 22.00 Report. w jez. rumuńskim z Wilna. 22.50 Dzień. wiecz. Muz. (płyty). 7.00 Dzień. por. 7.10 (płyty). 7.15 Aud. dla poborowych. 7.35 Muz. (płyty). 11.57 Hejnał. 12.03 Dzień. połud. 12.15 Gospodarz z ołówkiem w ręku — pog. 12.25 Wiązanki operetkowe (płyty). 15.45 Wład. gospod. 16.00 Słuchowisko dla dzieci młodszych. 16.30 Król Rumunii gościem Polski. 17.20 Koncert kameralny. 17.50 Śląsk, jako teren krajoznawczy. 18.00 Nasz program. 18.15 Muz. lekka (płyty). 18.50 Pog. akt. 19.00 Koncert Ork. Krakowskiej. 19.40 Pog. akt. 19.50 Wład. sportowa. 20.00 Aud. dla Polaków z granicą. 20.45 Dzień. wiecz. 20.55 Przegląd rolniczej prasy. 21.05 Fabian Tymolowski — lwowski Strauss. 23.15 Muz. tan. (płyty).

WARSZAWA II. 18.00 Koncert rozrywkowy (płyty). 14.00 Parę informacji i program. 14.06 „Glocond“ opera Ponchielliego (płyty). W przerwie ok. godz. 15.00 Życie kulturalne stolicy. 22.00 Wład. sportowe. 22.05 Uroda lasu w muzyce. Koncert. 23.00 Mężczyzna choruje — moнолог Gałczyńskiego (wzniesienie). 23.15 Muz. tan. (płyty).

NIEDZIELA, 27 czerwca,

8.00 Pieśń. 8.03 Dzień. por. 8.15 Aud. dla wsi. 9.00 Dookoła polski. 10.00 Trans. nab. z Katowic. Po nab. Muz. (płyty). 11.57 Hejnał. 12.03 W kramie bajek — por. muz. 13.00 Przegląd kulturalny. 13.10 Koncert rozrywkowy (z Łwowa). 14.20 Król Rumunii przyjmuje defiladę. 14.40 Wszystkiego po trochu — dla dzieci. 15.00 Król Rumunii przy Grobie nieznanej Żołnierza. 15.15 Aud. dla wsi. 16.15 Piosenki ludowe. 16.40 Miścha Elman (płyty). 17.00 Wesołe słuchowisko Karpiskiego p. t. „Ministerium Humor“. 17.30 Ze Złoty Sokołostka w Katowicach. 18.00 Konc. rozrywkowy. 20.00 Pieśni rumuńskie w wyk. Wandy Wermińskiej. 20.35 Program. 20.40 Przegląd polityczny. 20.50 Dzień. wiecz. i pog. akt. 21.00 Coś dla każdego. — Rewia (z Łwowa). 21.40 Wład. sportowe. 22.00 Reportaż w jez. rumuńskim. 22.10 Koncert żeńskiego zespołu kameralnego (z Krakowa). 22.50 Dzień. wiecz.

WARSZAWA II. 15.00 Muz. tan. 16.00 Chopin (płyty). 16.58 Program 22.00 Wład. sportowe. 22.05 Muz. tan. (płyty).

Tabela loterii

4-ty dzień ciągnięcia 1-ej klasy 39-ej Loterii Państw.

I i II ciągnięcie Główne wygrane

5000 — 45894 107815
2000 — 163883
1000 — 3127 87365 100736 192116
1000 — 30788 124584 148631
500 — 13159 64491 71144 87515 124755
500 — 13862
153164
400 — 18482 31362 102647 126457 131226
138895
400 — 59730 158427 193885
200 — 5248 11955 16696 34202 40558
46302 65055 71 899 78079 77474 78120 81112
82696 93411 147827 180154 181052 193133
200 — 22124 56945
150 — 3247 13340 16617 37647 41601 4450
52814 57287 58830 65259 74374 85255 90046
99088 99450 101550 104658 705 111469 117010
365 905 149862 150420 151042 155147
161028 174352 175953 178906 182936 194657
150 — 4092 29818 45807 50822 141800
147121 155178
20000 — 160937
2000 — 55400 183714
1000 — 19552
500 — 45672 64285 121887
400 — 11730 65801 115339 152033 154219
161910 167715 173399 178125 188632
200 — 8643 12898 27228 194097
150 — 3044 8867 14308 33974 61811
68061 74458 166393 173530 180122 189392

Po 50 zł.

195 462 558 691 739 981 1065 142 498
2314 421 540 3190 297 766 957 5026 62
68 217 324 37 58 447 510 611 69 840 9363
7246 377 712 8062 470 9192 277 635 908
9
10072 265 443 850 11081 287 649 12410
831 957 13025 109 45 324 461 904 14073
232 315 15259 379 663 795 852 905 16482
597 967 17311 93 99 716 41 944 18560 820
936 19675
20104 16 501 716 811 21009 38 102 215
23 70 373 22170 84 93 240 358 23013 557
877 991 24866 502 847 25180 26595 749
803 27961 28281 737 809 29396 616
20111 609 744 31136 410 801 913 32119
60 63 785 811 957 38155 508 843 34052
834 35199 378 507 70 606 36286 82 454
506 37 843 37075 212 43 512 703 35 897
936 975 38061 220 623 725 844 39088 705
43 52 829 97
40515 754 813 41090 476 607 903 42169
91 334 588 896 44099 582 912 45060 230
46304 461 785 47460 683 48125 63 305 438
730 77 821 49170 405 512 765
50017 66 275 584 604 56 840 51101 395
421 671 52185 287 625 69 912 78 58079 205
744 856 977 54018 158 396 595 728 55219
78 651 808 905 19 56150 594 57278 418
50 96 736 69 91 886 962 58317 59246 490
60110 71 264 513 674 712 997 61075
292 554 934 44 56 73 62667 888 960 96
63423 562 793 847 75 64099 309 404 638
42 65730 66014 664 761 67078 92 348 476
91 524 690 63239 530 670 738 86 69099
274 48 21 764 945 85
71063 103 432 734 72375 418 981 73411
19 708 74026 38 79 872 994 75298 76491
668 822 76 983 77174 371 440 42 527
78270 331 79265 588 968

80492 81004 82959 83041 60 364 636 44
84356 969 665 85157 529 73 782 890 69
96800 614 775 978 87371 97 585 746 88365
505 42 642 89051 529 738 85 998
90112 245 612 971 91024 201 332 464
789 92271 356 493 831 60 93156 81 94230
404 806 84 860 95348 77 651 754 952 96038
148 423 97083 312 22 595 98155 242 479
692 737 99056 509 43 679 747
100215 556 935 41 101999 102271 76 449
95 886 901 44 103029 324 483 571 644 962
104269 105555 711 106370 427 503 44 765 81
107075 143 428 108447 580 678 819 109558
110349 551 88 872 111154 474 98 513 820
980 112246 80 113326 736 90 114041 89 136
115110 208 464 746 116795 830 117382 681
806 977 118226 566 663 807 960 119186 242
454 917
120150 99 239 504 121024 101 53 440 46
122150 340 546 123179 247 412 836 124069
117 464 731 125044 144315 126028 51 282
127212 44 316 626 904 128069 993 129018 186
740
133408 523 131524 621 747 66 906 132772
133219 356 469 86 905 70 134419 64 770
135064 431 722 54 136004 339 84 746 812 924
26 68 137198 231 38 367 540 912 28 138014
10 927 139238 346 445 90 813
140450 558 929 141061 716 142215 841 950
60 76 143196 746 157 144754 145514 885
146195 554 622 718 938 148142 305 413 505
149203 21
150159 200 14 306 24 522 641 943 151276
421 584 714 76 936 152267 455 625 879 935
659 259551 025 202 690591 295 805 762351
880 984 156117 157084 466 158236 947 159001
72 500 62 620 49 900
160036 204 461 550 161074 292 445 948
162285 459 163282 563 783 932 50 164339
165427 50 554 716 60 167475 524 31 92 780
860 942 44 168191 169274 720
170258 335 659 643 63 700 171359 440 561
172053 351 474 530 174124 90 395 520 632
88 765 175190 295 541 186896 176036 521 631
744 848 177469 612 972 178747 802 179047
108 367 746
180104 628 181041 602 16 27 720 864
182091 580 877 183617 183638 553 187138
641 64 750 95 923 188435 520 98 713 189092
601 730 960
190137 689 712 191088 185 215 36 192028
298 791 193333 194329 514

Wygrane po 100 zł.

162 999 1418 861 3060 832 52 927 4327
440 735 931 5339 73 6156 642 78 7142 752
8089 197 304 96 417 9141 273
10018 80 431 704 11105 98 737 12780
891 13024 419 655 968 15344 473 921 12713
79 749 933 18086 442 651 727 861 19294
382 528 696 867
20120 95 223 834 66 960 21112 670
22444 718 63 23498 731 24035 49 255 784
91 25707 76 28628 55 753 924 28552 685
887 29921
30086 259 82 31134 32298 853 647 33110
35 385 831 34739 869 35159 361 524 733
36588 37273 99 423 39446 791
41365 476 978 42071 794 43058 45307
46532 48226 305 49124 220 940 94
50161 499 51998 52594 814 19 54126
375 674 55018 56045 282 592 639 57106
52 59101 500 706
60186 61025 231 309 91 597 725 866
62848 63101 411 72 622 64420 949 78
62239 835 66736 68154 245 637 69539 610
709 823

70049 413 71522 901 72033 388 670 965
73022 307 702 74028 465 75321 76355
77296 347 48 562 708 78669 79729 93 823
40 928
80018 105 277 487 81084 82679 83226 467
782 86107 212 462 631 815 87363 85 463
83362 642 89240 47 691 769 824 967
90085 294 315 464 91396 734 93029 685
94057 238 347 76 95591 96515 97497 98371
432 590 99026 188
100308 560 101146 594 102295 635 103094
104052 74 727 48 105357 600 106651 107461
710 827 108527 632 875 103066 257 879
110423 594 626 35 974 110111 591 590 93
112898 113117 114450 115269 592 116206 14
45 304 596 719 998 117176 230 430 792 940
118239 119021 975 82
120203 681 948 121281 799 964 122330 530
631 997 123353 79 919 124949 125300 69 688
126177 913 128860 130012 408 70 741 131425
668 75 899 132003 88 99 639 864 133170 678
134089 135190 135551 84 93 673 137100 565
138054 729 139108 497 872
140426 141753 142546 701 143094 144620
145131 275 827 59 146351 918 147663 964
148193 257 731 149044 57 137 340 800 951
150307 507 846 88 151996 152019 395
153465 154197 448 633 155079 587 156069
611 157105 205 330 438 927 158249 389 870
159064 22 909
161119 162409 914 163391 97 164741
165558 837 84 166766 167369 168099 235
169195 240 41 571 712 24
170142 429 95 592 888 949 171151 205
172071 146 756 874 173411 174520 713
176542 79 638 878 177528 826 39 42 178039
277 94 499 765 179551 673
181152 378 864 91 182113 324 932 183688
184165 635 889 185158 317 186030 187772
188083 276 942 77 189685
190491 191223 449 607 740 192672 908
194028 250 80

III ciągnięcie Po 50 zł.

402 1067 588 4106 474 5810 6186 725
840 7266 427 66 525
10017 11217 762 923 12175 406 13142
295 455 13535 61 17746 863 18499 19045
725
20150 397 713 14 22576 988 23959
24266 500 773 26025 556 860 28175 952
30394 521 640 31610 865 32069 322 544
641 829 33144 243 812 732 34275 35259
36389 249 976 37096 234 454 913 38840
88 39185
40213 647 764 41467 991 43862 45221
377 707 47468 72 694 900 48150 540 49188
260 326
51178 941 58970 54330 418 529 55319
56431 57660 58029 59791
60782 941 61222 62641 857 63816 418
953 64342 746 65181 520 66267 455 699
69277 68190 515 95883 651
70167 856 479 90 678 746 858 72107
225 963 78559 75809 500 902 76264 77919
78781 79726 914
80380 81323 878 82706 83206 403 45
824 852 84534 85364 460 876 97 86372
97337 529 799 88958 89025 45
90717 91238 518 97 923 92 95070 236
693 877 96655 779 98524 601

ŻYCIE WARSZAWY

W czasie pobytu króla Karola

W związku z przyjazdem do Warszawy Króla Rumunii Karola II na ulicach, którymi przejeżdżać będzie król, ruch tramwajów i autobusów będzie całkowicie wstrzymany, przy czym wozy tramwajów i autobusów kierowane będą bocznymi liniami.

W sobotę dnia 26 bm. w godzinach od 15 do 17.30 przerwana będzie całkowicie komunikacja tramwajowa i autobusowa z Pragę; tegoż samego dnia przerwana również będzie komunikacja tramwajowa w godzinach od 21 do 22 na odcinku od Placu Zamkowego przez Zjazd oraz na moście Kierbedzia.

W niedzielę dnia 27 bm. w godzinach od 7-jej rano do 8.15 przerwana będzie komunikacja tramwajowa od

Placu Zamkowego przez Krak. Przedmieście, Nowy Świat, Aleje Ujazdowskie do Belwederu oraz komunikacja tramwajowa z Mokotowem. Po skończeniu rewii na Polach Mokotowskich w godzinach południowych przerwana będzie komunikacja tramwajowa i autobusowa w kierunku od Mokotowa do Placu Teatralnego i Placu Zamkowego, jak również połączenia z Pragę, w szczególności w czasie przejazdu króla Rumunii do cerkwi przy ul. Zygmuntowskiej.

Należy więc przewidzieć, iż ruch tramwajów i autobusów na terenie miasta w okresie pobytu w Stolicy Króla Rumunii ulegnie pewnym odchyleniom, których dzisiaj określić niepodobna.

Kronika wypadków

OFIARY KĄPIELI

Posterunkowy policji pow. warszawskiego, Henryk Szczypiórkowski, podczas kąpieli w Wiśle, w pobliżu plaży policyjnej, zasłabł nagle i znikł z powierzchni wody. Dopiero po upływie 3-ech godzin, Szczypiórkowski wydobyto z wody. Jak się okazuje, umiał on pływać, lecz prawdopodobnie przyczyną utonięcia była wada serca.

25-letni Michał Grzybowski (Al. Sobieskiego 101), praktykant ogrodnictwa, podczas kąpieli w fosie przy Forcie Marszałka Piłsudskiego, natrafił na głębie i utonął. Ofiarę nieostrożności wkrótce wydobyto, lecz przybyły lekarz Pogotowia, stwierdził już śmierć.

SERCE MATKI NIE

WYTRZYMAŁO

60-letnia Julia Dzieborowska (Mokotowska 6), udała się wczoraj popołudniem w towarzystwie syna, na cmentarz Bródziński, aby pomodlić się na grobie córki, w rocznicę jej śmierci. W pewnej chwili D. zasłabła i straciła przytomność. Syn wezwał pogotowie. W drodze w czasie przewożenia do domu, Dzieborowska zmarła w karetce.

URATOWANO MŁODEGO

DESPERATA

Nocy ub. ze środowiska prz.

śla mostu Kierbedzia skoczył do Wisły jakiś mężczyzna. Krzyki alarmowe przechodniów, spowodowały pomoc. Policjanci przy świetle rakiet i dużych latarek elektrycznych wydobyli wkrótce desperata, przewożąc do komis. rzecznego, gdzie wkrótce doprowadzili go do przytomności. Uratowanym okazał się 21-letni Jan Sańczuk (Baranowice), syn właściciela sklepu spożywczego - kolonialnego, który zaledwie przed 4-ma miesiącami ożenił się. Sańczuk zeznał, że chciał popełnić samobójstwo wskutek nieporozumień z ojcem. Chorego przewieziono do szpitala Przemienia Pańskiego.

NIEPOROZUMIENIA

RODZINNE

W kolonii Górcze, w mieszkaniu Marii Malinowskiej, targnęła się na życie siostra jej 40-letnia Aniela Bilska (Wawrzyszew), która postrzeliła się z rewolweru w szyję. Desperatkę w stanie ciężkim, rodzina przewiozła do szpitala na Czystem. Przyczyną targnięcia się na życie — nieporozumienia rodzinne.

WÓDKA ZABIJA

36-letni Czesław Wardziński elektromonter (Włochy, Stawy 10) zmarł nagle. Przyczyną śmierci — zatrucie alkoholem.

Zaczęło się od słów...

Wielka awantura na targowisku

Przy ul. Grójeckiej 95, na terenie hurtowego targu warzywnego, Mieczysław Sikorski, rolnik (wieś Załuski), ubliżył handlarce, która kupowała u niego ziemniaki. W obronie pokrzywdzonej stanęło kilku handlarzy, m. in. Zygmunt i Jan bracia Bochenkowie (kol. Zastów). Sikorski wezwał na pomoc kuzyna swego, Jana Jarząb-

ka (Opaczewska 18), robotnika. Wówczas wybuchła ogólna bójka, w czasie której handlarze zaatakowali przeciwników, bijąc ich kamieniami. Sikorski i Jarząbek bronili się w ten sam sposób.

W pewnej chwili Sikorski, widząc przewagę po stronie przeciwników, ratował się ucieczką. Na placu bójki pozostali: Jan Bochenek i Jarząbek. Na wszczęty przez handlarzy alarm, Zygmunt Bochenek, sprawca pobicia Jarząbka, rzucił się do ucieczki w ul. Opaczewską. Za uciekającym pogonił goniec Polskiego Związku Producentów Warzyw, Józef Michalski, który ujął Bochenka i oddał w ręce policjanta. Lekarz Pogotowia stwierdził u Jana Bochenka 2 rany tużowe głowy, u Jarząbka zaś 3 takież rany. Po opatrunku — Jarząbka przewieziono do szpitala na Czystem. Zygmunta Bochenka zatrzymano.

Dodatkowy dzień

poborowy

Komisariat Rządu wyjaśnia, w związku z zakończeniem tegorocznego poboru, że ci poborowi roczników 1914, 1915, 1916, którzy nie stawili się z różnych powodów do poboru w terminie, mogą stanąć dnia 28 bm. o godz. 8 rano do lokalu właściwej komisji przy ul. Szerokiej 6. Ci, którzy nie wykorzystają tego ulgowo terminu, będą surowo karani.

Co grają w teatrach?

TEATR NARODOWY: dziś sztuka Zawieyskiego p. t. „Powrót Przełęckiego”.

TEATR POLSKI: Przedstawienia „Cezara i Człowieka” wznowione będą od jutra.

TEATR NOWY: dziś komedia „Wolna Kobieta” Salacrou.

TEATR MAŁY: Gra nową komedię A. Cwojdzkiego p. t. „Freuda Teoria Snów”.

TEATR LETNI: dziś amerykańską komedię muzyczną „Król Włóczęgów”.

TEATR KAMERALNY: dziś komedia J. Berra i L. Verneula p. t. „Mecenas Bolbec i jego mąż”.

TEATR MALICKIEJ: codziennie „Mała Kitty i wielka polityka”.

CYRULIK WARSZAWSKI: Dziś rewia „Słońce w Cyruliku” z H. Ordona i L. Wójcickim i Złotym na czele zespołu.

TEATR ROZMAITOŚCI: Dziś „We soły Emil”.

TEATR „WIELKA REWIA” (Karowa 18). Codziennie komedia muzyczna p. t. „Podwójne życie panny Leny”.

TEATR „8.15”. Dziś premiera „Kolejki” z Szczepańską i Igo Symem.

Kronika Organizacyjna

KOŁO KOBIEC DZIELNICY MOKOTÓW organizuje w sobotę, dn. 26-go b. m. o godz. 7-jej wiecz. w lokalu przy ul. Racławickiej 4,

Uroczysty Wieczór Kobiet

Pracujących.

W programie przemówienia tow. St. Himlowej i M. Huszczy-

ny, oraz bogata część artystyczna. Wstęp wolny.

KOMITET DZIELNICY PRAC.

MIĘJSKICH odbędzie się 28.VI g.

18, Warecka 7, II p.

Aresztowania

Nocy wczorajszej został aresztowany w mieszkaniu, po uprzedniej rewizji, członek dzielnic PPS Czerniaków, tow. Józef Kwieciński.

Komorne w nowych domach

Od wielu już lat liczne rzesze lokatorów nowych domów, położonych przeważnie na krańcach miasta, uskarżają się na nieprzystosowanie komornego w tym domach do poziomu przeciętnych zarobków. Jeżeli nawet przyjąć, że komorne, wzorem lat przedwojennych, winno pochłaniać około 1/4 części zarobków, opłata za lokale 2-pokojowe (100 — 150 zł.), 3-pokojowe (150 — 180 zł.) i 4-pokojowe (200 — 250 zł. miesięcznie) jest wygórowane.

Liczne rzesze pracowników umy-

Zjazd gwiazdzisty do Gdyni

Sekcja samochodowa Polskiego Touring Klubu (Warszawa, Kredytowa 5) urządza z okazji Święta Morza zjazd gwiazdzisty do Gdyni dn. 10 i 11 lipca b. r. W zjeździe mogą wziąć udział członkowie Polskiego Touring Klubu, Automobilklubu Polski i klubów afiliowanych oraz zawodnicy niezrzeszeni, którzy są wprowadzeni przez dwóch członków jednego z klubów sportowych.

Zawodnicy mogą startować na wszelkiego rodzaju samochodach osobowych i turystycznych, mających prawo kursowania na drogach publicznych. Pojazd może być prowadzony również przez osoby, towarzyszące zawodnikom.

Stan ten dłużej trwać nie powinien. Niestety jednak, kamienicznicy, by wybudowane mieszkania stały pustkami, niż by komorne zostało obniżone.

Wielu już lat liczne rzesze lokatorów nowych domów, położonych przeważnie na krańcach miasta, uskarżają się na nieprzystosowanie komornego w tym domach do poziomu przeciętnych zarobków. Jeżeli nawet przyjąć, że komorne, wzorem lat przedwojennych, winno pochłaniać około 1/4 części zarobków, opłata za lokale 2-pokojowe (100 — 150 zł.), 3-pokojowe (150 — 180 zł.) i 4-pokojowe (200 — 250 zł. miesięcznie) jest wygórowane.

Liczne rzesze pracowników umy-

Wiadomości stołeczne

ZAMKNIĘCIE OGRODU

SASKIEGO.

W niedzielę dnia 27 b. m. ogród Saski będzie całkowicie zamknięty dla ruchu pieszego i kołowego od godz. 17-jej do następnego dnia.

Dla publiczności, udającej się do teatru Letniego, otwarta będzie brama od ulicy Alberta I od godz. 19. Po zakończeniu przedstawienia dla powracającej do domu publiczności otwarte będą bramy od ul. Alberta I i Żabiej.

PÓLKOLONIE DLA 10.000 DZIECI

Staraniem Stołecznego Komitetu pomocy dzieciom i młodzieży, 1 lipca nastąpi otwarcie w sześciu punktach (Babice, Radio-Pułk na Powązkach, Czerniaków, parki Sobieskiego i Paderewskiego oraz „Zdobycz Robotnicza” na Bielanych) półkolonij, obliczonych na około 10.000 dzieci. Półkolonie będą otwarte przez 6 tygodni.

Na wzór półkolonij, powstałej specjalnie w r. z. w Babicach, Komitet buduje w r. b. dwie nowe półkolonie

Wyścigi konne

ZAPISY NA DZIŚ.

Gon. 1. 3.000 zł. Dyst. ok. 2100 mtr. Oranga, Karola Picton.

Gon. 2. 2.000 zł. Dyst. ok. 2100 mtr. Lift Boy, Last Night, Govil, Harrietta, Kenia, Tanew, Nebraska Iloraz.

Gon. 3. 2.200 zł. Dyst. ok. 1600 mtr. Atak, Deville, Irata, Ines, Tang, Krzemień.

Gon. 4. 1.800 zł. Dyst. ok. 1600 mtr. Lord Ship, Land Lady, Govil, Bryza, Klondike, Noumoute, Cezarewicz, Avanti III, Sessi.

Gon. 5. Ploty Handicap. 5.000 zł. Dyst. ok. 3600 mtr. Satrapa 67, Memoria 57, Husarz 73, Nurt 74, Niezłomny 72, Nidzica 59, Grand Seigneur 69 (pół krwi).

Gon. 6. 2.400 zł. Dyst. ok. 1800 mtr. Komis, Neptun, Jantoś, Nord, Toreadore, Harmattan, Grawer.

Gon. 7. Sprzedażna 1.500 zł. Dyst. ok. 1600 mtr. Kreon 500 zł., Ikaria 2000 zł., Wrzos 2000 zł., Ignis 1500 zł., Etna III 1500 zł., Pamir 2000 zł., Rumak 2000 zł., Hossa 1000 zł., Genewa 2000 zł., Sirdaropol 2000 zł., Hestia 1000 zł., Excelsior 2000 zł., Night Breeze 2000 zł., Nerida 500 zł.

Gon. 8. 1600 zł. og. i kl. Dyst. ok. 1600 mtr. Kreon, Hardiesse, Garlacz, Komar, Magnifika, Marlana, Struna, Magnat, Hetman Koronny, Honwed.

Gon. 9. 1.400 zł. Dyst. ok. 2200 mtr. Parma, Jurand III, Hellada, Grog, Nagasaki, Pumpemikiel, Forsyte, Sekret, Ivresse.

TYPY NASZEGO

SPRAWOZDAWCY.

1. Karola, Picton.

2. Lift Boy, Govil, Tanew.

3. Atak, Krzemień.

4. Govil, Lord Ship, Avanti III.

5. Niezłomny, Nurt, Husarz.

6. Komis, Nord, Grawer.

7. Genewa, Pamir, Etna III.

8. Hardiesse, Magnifika, Kreon.

9. Ivresse, Jurand III, Parma.

Jeszcze o sprawie dezynfekcji telefonów

Artykuł, zamieszczony przez nas przed paroma dniami w sprawie dezynfekcji telefonów, odbił się żywym echem wśród zainteresowanych kół społeczeństwa.

Uzupełniając to, cośmy przed paroma dniami napisali, zaznaczamy, iż jedyną instytucją, uprawnioną do dezynfekowania aparatów telefonicznych, jest zatwierdzony przez Komisariat Rządu na m. Warszawę „Instytut dezynfekcji aparatów telefonicznych”.

Instytut ten zatrudnia około stu pracowników, którzy cztery razy na miesiąc każdy aparat dezynfekują właściwym płynem, opatentowanym i zaleconym przez władze nadzorcze. Pracownicy Instytutu zaopatrzeni są w legitymacje Komisariatu Rządu, a to w celu zapobiegnięcia podszywania się osób niepowołanych lub wręcz przestępczych.

Z dochodów, uzyskanych przez „Instytut DAT”, część idzie na Polski Czerwony Krzyż, a część na Oświatę i Kulturę Robotniczą.

Od pewnego czasu pojawiła się w stolicy druga instytucja, a właściwie samozwańcze przedsiębiorstwo, nie koncesjonowane, które, wyzyskując nazwisko pewnego oficera w stanie spoczynku, oraz szerokie znajomości znanego w Warszawie adwokata, zeruje na nieświadomości właścicieli biur i przedsiębiorstw i zajmuje się dezynfekcją aparatów telefonicznych przez ludzi niefachowych i — co najważniejsza — bez aprobaty czynników powołanych.

Na tle dzikiej konkurencji, która stwarza samozwańcze przedsiębiorstwo, wynikają scysje, o których pisaliśmy w poprzednim artykule.

Ubezpieczenie funkcjonariuszów państwowych

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyjaśnia, że funkcjonariusze państwowi, podlegający ustawie o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów państwowych i zawodowych, wojskowych pracowników P.K.P., oraz inni funkcjonariusze państwowi mianowani aż do odwołania lub odbywający służbę przygotowawczą, wszyscy o ile są pracownikami umysłowymi, podlegają z tytułu dodatkowych zatrudnień (poza służbą państwową) tylko obowiązkowi ubezpieczenia na wypadek choroby i od wypadku.

Pracownicy fizyczni, podlegający ustawie o zaopatrzeniu emery-

talnym i pracownicy PKP. podlegają nadto w tych wypadkach obowiązkowi ubezpieczenia emerytalnego robotników.

Kurs korespondencyjny bibliotekarstwa

Instytut Oświaty Pracowniczej, przy współudziale zainteresowanych instytucji, uruchamia Kurs Korespondencyjny Bibliotekarstwa.

Kurs trwać będzie 8 miesięcy. Kierownictwo objął prof. dr. J. Muszkowski. Informacji udziela Instytut Oświaty Pracowniczej (Warszawa, Marszałkowska 129, tel. 318-45).

Co wyświetlają kina?

ADRIA: „Ogród Allacha”.

APOLLO: „Kłopoty sportowca”.

ANTINEA: „Mój pan mąż” i „Srebrne ostrogi”.

AMOR: „Caliente miasto miłości” i „Z pamiętników detektywa”.

ACRON: „Czerwony sultan”.

AS: „Pieśń Chin”.

ATLANTIC: „Sprzedawca traktorów”.

BALTYK: „Przerwana pieśń”.

BIS: „Mój pan mąż”.

CZARY: „Kochana rodzinka” z Flip i Flap.

CAPITOL: „Kariera panny Joanny” i „Północ wola”.

COLOSSEUM: „Legia zatraceniów”.

ELITE: „Żona czy sekretarka” i „Cisza”.

EUROPA: „Sam Dodsforth”.

FAMA: „Łowca przygód” i „Kłopoty sportowca”.

FILHARMONIA: „Narzeczona z Wie dnia” z Martą Eggerth.

FORUM: „Biały Tarzan” i „Jestem niewinny”.

FLORIDA: „Pan Twardowski”.

GDYNIA: „Casanova”.

GLORIA: „Srebrne ostrogi” i „Dodek na froncie”.

HOLLYWOOD: „Wyspa w płomieniach”.

HELIOS: „Tajemnica czarnego pokoku” i „Zew dzikich”.

ITALIA: „Walc królewski”.

IMPERIAL: „Srebrna torpeda”.

KOMETA: „Teodora robi karierę”.

„Teodora robi karierę”.

„Teodora robi karierę”.

„Teodora robi karierę”.

„Teodora robi karierę”.

„Teodora robi karierę”.

„Teodora robi karierę”.

„Teodora robi karierę”.

„Teodora robi karierę”.

„Teodora robi karierę”.

„Teodora robi karierę”.

„Teodora robi karierę”.

„Teodora robi karierę”.

„Teodora robi karierę”.

„Teodora robi karierę”.

„Teodora robi karierę”.

„Teodora robi karierę”.

„Teodora robi karierę”.

„Teodora robi karierę”.

„Teodora robi karierę”.

„Teodora robi karierę”.

„Teodora robi karierę”.

„Teodora robi karierę”.

„Teodora robi karierę”.

„Teodora robi karierę”.

„Teodora robi karierę”.

„Teodora robi karierę”.

„Teodora robi karierę”.

MUCHA: „Walc królewski”.

MAJESTIC: „Pan redaktor szaleje”.

MAJESTIC: „Pan redaktor szaleje”.

MAJESTIC: „Pan redaktor szaleje”.

MAJESTIC: „Pan redaktor szaleje”.

MAJESTIC: „Pan redaktor szaleje”.

MAJESTIC: „Pan redaktor szaleje”.

MAJESTIC: „Pan redaktor szaleje”.

MAJESTIC: „Pan redaktor szaleje”.

MAJESTIC: „Pan redaktor szaleje”.

MAJESTIC: „Pan redaktor szaleje”.

MAJESTIC: „Pan redaktor szaleje”.

MAJESTIC: „Pan redaktor szaleje”.

MAJESTIC: „Pan redaktor szaleje”.

MAJESTIC: „Pan redaktor szaleje”.

MAJESTIC: „Pan redaktor szaleje”.

MAJESTIC: „Pan redaktor szaleje”.

MAJESTIC: „Pan redaktor szaleje”.

MAJESTIC: „Pan redaktor szaleje”.

MAJESTIC: „Pan redaktor szaleje”.

MAJESTIC: „Pan redaktor szaleje”.

MAJESTIC: „Pan redaktor szaleje”.

MAJESTIC: „Pan redaktor szaleje”.

MAJESTIC: „Pan redaktor szaleje”.

MAJESTIC: „Pan redaktor szaleje”.

MAJESTIC: „Pan redaktor szaleje”.

MAJESTIC: „Pan redaktor szaleje”.

MAJESTIC: „Pan redaktor szaleje”.

</